

2 Korīntios

¹ Pau²lah³lo²na¹xai²na² ū³wha²li¹le¹nx²ta¹wa²
 A²kxā³nxa² Txa²wā¹sū³na² hi²sen³su²
 ī³sa²si¹hā³ū¹sa³na²hē³la². Sa³ha²kxai³
 Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txai³tā²
 ī³hen³txi³jah¹lo²sa¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 a²ten³jau³su² ha²kxai³ hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hē³la².
 Wxa²nū³ka³txa² Ko³rīn²to²thī³na²
 yxau²xai³lyah³lxin¹tū³ka³txi³ ī³nxa²
 ū³wha²li¹la³kxi¹nx²ti³nha¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² yxo²ī²yah³lxin¹tū³ka³txi³ ī³nxa²
 ū³wha²li¹la³kxi¹nx²ti³nha¹wa². Te²yā¹nxe³sxā³
 Kre²sa²ko³xan¹tū³ka³txi³ ī³nxa² Sū³na²
 wān³txa² yxo²ī²yah³lxin¹tū³ka³txi³ ī³nxa²
 ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la². Ti³mo²jah³lai²na²
 txa²wā¹lon³yah³lo²su² yxau³ya³sain¹nūn³na³la².
² Nxa¹ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a²
 Txa²wā¹wī³nu²su² Jah¹lai²nān²tū³ Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 Jah¹lai²nān²tū³ nxe³ya³sxā³ kāin² thāi³ti³la²
 a³lxi²nx²ti³si¹hi² wxa²nxū²kwai³nāu³a²
 ā³nhāu²no³txa²lxi³si¹hi² nxe³nx²ti³si¹ha¹jau³su²
 ten³sa³nha²wa².

Pau²lah³lai²li² Txa²wā¹sū³na² sa²nēn¹kxi²jau³su²
³ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la²
 sa²nēn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa². A²nxe³jah¹la² Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 ha²kxai³ nxe³te²a² A²wī³nai²la¹wa². Wi¹lhin¹sxā³
 thāi³ti³la² sa²hau³kot3si¹nhē³jah¹lo²su²

ha²kxai³ sa²ye³kwē²kxi²nē³jah¹lo²su² ha²kxai³
 nxe³jah¹lai²la¹wa². ⁴ Nxe³sxā³ ī²li³tāu³a¹
 khāuh³lxa³thin¹ki³ju³ta² sa²ye³kwē²kxi²nē³na³la².
 Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³yā³kxai³la¹ a²nū²a²
 ā³xai²na² khāuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta²
 sa²ye³kwē²qxain¹nūn³ki³tu¹wa². ⁵ Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² yxo²ī²ki³sa²kxai³ khāuh³lxa³txi³nē³ju³ta²
 kāin² yū³nē³na³la². ⁶⁻⁷ Nxe³kxan²ti³
 Kris²tu³jah¹la² sa²ye³kwē²kxi²nē³ju³ta² kāin²
 ū³hū¹nē³nūn³na³la². ⁶⁻⁷ Txa²wā¹sū³na²
 sa²ye³kwē²kxi¹nx2ti³jau³xa² ī³hen³txi² ko³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹ju³ta² ā³wa²su¹ti³hi¹txa²lxi³jau³xa²
 ī³hen³txi² nxe³nx2ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³nx2ta¹ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² kxā³nxai³tā²
 khāuh³lxa³ti³sain¹sīn¹na²hē³la². ⁸ Yxān¹ta¹
 khāuh³lxa³ti³sain¹sīn¹kxan²ti³ Txa²wā¹sū³na²
 hi²sen³kxai³lu² sa²ye³kwē²kxi²sa²sīn¹na²hē³la².
 Nxe³sa²sīn¹ju³tan¹te²kxa³yan³tu³ti¹
 ā³non²ta³kxi¹nx2ti³sīn¹na¹ju³ta³nū³a² yū³tu¹wa².
 Khāuh³lxa³ti³sain¹sīn¹ju³tai³tā² Txa²wā¹sū³nai²na²
 sa²ye³kwē²kxi²sa²sīn¹na²hē³la². ⁹ Jā¹nxe³sxā³
 khāuh³lxa³ti³nx2tai¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 sa²ye³kwē²kxi²sa²sīn¹kxai³ jā¹nxe³sxā³
 sa²ye³kwē²kxi¹nx2ti³nūn³tu¹wa².
 — Wā²nxū¹h — ⁸ Jā¹nxa¹jut3su² A²si³a³ko³xa²
 yxau²xai³la¹hī¹nai³tā¹ju³tai³tā² ī³yau¹ū¹nx2ta¹tu¹wa².
 Ye³khāuh³lxa³ti³sain¹ju³tai³tā² ī³yau¹ū¹nx2ta¹tu¹wa².
 Ya³lo³txi³ti³hex1sa²nxa³hē¹la². Ya³lu²sa²te³lxa²nān³khih³
 na¹hē¹la². ⁹ Su²lhā³sain¹ju³ta³nū³a² ā²la²
 ī³yī¹li²sain¹na²hē³la². Ai³lā²nū²:
 — Wā²nxū¹h — ⁸ — ⁹ ã³nhxi²kat1sa²ju³ta³nū³la³
 yū³sa²nxa³lho³na¹. Nha¹jau³su² nxa¹hē¹la².

Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la² so¹lxi³ a²nū²a²
ya³lu²te²a² ka³tēn³su² ī³sa²yxau³ti³hit1jah¹la²
so¹lxi³ yxo²ī²a¹hē³la². 10 A²nxe³jah¹la²
hi²sen³kxai³lu² ya³lu²sa²ju³ta³nū³a²
ā³non²ta³kxi²sxā³ so¹xi²sa³hē¹la². Sa²ju³taix3
jāx1sa²ju³ta³nū³a² yxo²ī²sxā³ wah³nxe³na¹wa².
11 Txa²wā¹sū³na² ī³ye³kxi²nū¹sah²lxin¹kxai²nān²tu³
ā³non²ta³kxi²nū¹sah¹lxi³nhī¹lxa². Nxe³sah¹lxin¹kxai²nān²tu³
Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu² ain³kxi²nē³tu¹wa². Nxe²
ain³kxi²nē³kxai²nān²tu³ ā³non²ta³kxi²sa²ju³ta²
e³lxah²lxi³tu¹wa². E³lxah²lxi³ha²kxai³
a²nū²a² ka³lxa¹txi³ Txa²wā¹sū³na² kāi²
sa²nēn¹kxain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²li² a²ten³ju³ta³nū³a² ī³ā³lxa³tot3jau³su²
12 Jā¹nxai¹jut3su² wxa²ha³tih³xan¹tū³kā³txi³
ī³nxai²na² e³yah³lxin¹jau³kxai³lu¹:
— Pau²lah³lai²li² Sū³na² ī²sxā³ ī³so¹jah¹lai²kxai³
wain³txi³ kāi³xa³xā¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su² ha²kxai³
kxā³nxai² kāi³a¹ju³tai³tā² ī³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
E³lxah²lxi³sxā³ ā³xa² o²la³kxi²na¹tai¹ti²tu³wa².
A²nū²a²nāu³xa² ī³xa² o²la³kxi²nū¹hai¹na¹ju³tain²ti³
wxa²yen³nāu³a² o²la³kxi²nū¹nx2ta¹ju³tain²ti³
nxe² kāi³a¹tai¹ti²tu³wa². Ā²la² kāi²non³sxā³
o²la³kxi²nū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Wā²nxū¹
txa²hoh³lxi³sa²ju³khai³lxa³ ti³he¹nx2nxā³wa².
Txa²wā¹sū³na² thāi³ti³la² a³lxi²sa³ha²kxai³ wain³txi³
kāi³i² txa²ē¹nāu³ai²na² wi¹le³kxi²nha²sxā³ kāi³i²
nxe³nū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³na¹ju³tai²li²
ī³ka³li³kxi²nha¹nha²wa². 13-14 Nxe³sxā³
wān³txa² ū³wha²li¹lhā³ū¹nx2ta¹jau³xai³tā²
a²xyo²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ e³lai²na¹
ī²yah³lxi¹nha²kxai³ a²si³yxau³tā³khai³xa²

ã³ne³wxe³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxa².
 Kxã³nxai³tã² ha³lo²a² o²la³kxi²nñh¹nx2ta¹ju³tai²na²
 jũ¹nxe² ã³ne³wxe³nñ¹sah¹lxi¹lxa².
 Nx³sah³lxi¹nha²kxai³ kxã³nãu³a¹ Je³su²jah³la²
 Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wã³li²sxã³
 a³ka³nxi²tãu³a¹ e³lxah²lxi³ju³ta²khai³xa² kãin²
 ã³ne³wxe³nñ¹sah¹lxin¹tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
 Sû³na² sa²nëñ¹kxi²nñ¹yhah³lxin¹kxa² yã¹nxe²
 sa²nëñ¹kxi²nñ³na¹tu¹wa².

15 Nxe³sxā³:

— Jau¹xai²na² ya²la³lhu²ji¹xā¹. Nxe³nx2ta¹jau³su²
a²wi¹lhī¹na² wxā³sxā³ ī²nx2ta¹ju³ta² ten³sa³hē¹la².

16 Nxe³na¹ha²kxai³:

— Ma³se³to²na²ko³xa²
 ā³nī²xai³ai¹na¹tū¹xā¹. ai³na¹tāu³a²
 ā³yit1sxā³ ī²ai¹na¹tū¹xā¹. Ā³wā³li²na¹tāu³a²
 ye³ha¹lī¹tāu³su² ī³ka³lih³ti³hi¹tain¹to³ha¹tū¹xā¹.
 Nxē³na¹kxai²nān²tū³ Ju³te²a²ko³xa² ai³na¹ju³ta³nū³a²
 ā³non²ta³kxi²sain¹tū¹xā¹. Nxa¹hē¹la².
 Na¹ta¹ wxā³śi²nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa².
17 Nxē³to³ta¹ wān³txa² u²lxan¹jau³su²
 ha³tā³nxe³sa²sxā³ ā³nhxi²kat1sa²nxa³ha²kxai³
 wān³txai²li² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tā² ī³ya¹tū²la²
 hāi¹sxā³ yxau³sxā³ wah³nxe³na¹hē³la².
 Jā¹nxa¹ju³ta² kwa²e³sxā³ ā³a¹jut3su²
 hī³na¹te²la¹xā³? Yuh³xai²nān¹jah¹la² yā¹nxe²
 ain³nha²hī³na¹te²la¹xā³? Jā¹nxe³sxā³:

— Nxe²kā³a¹tū¹xā¹. Na¹jau³su² na¹ta¹
ī³ya¹ta¹ka³tu³ ka³nxa³ha²ta³a²sa¹:

— Nxē²nxa³lho³na¹. Na¹jau³su²
 nxe²kāi³a¹jah¹lo²su² hī³na¹te²la¹xā³?
18 Hai³txi³ nxe³te²txā³wa². Txa²wā¹sū³na².

ī²sa²ha²kxai³ wān³txi³khai³xa² so¹lxi³ e³a¹wa².
 Yxo²ī²kj³jau³xai²la¹wa². ¹⁹ Jā¹nxe³sxā³
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹sū³na² Tah²su²
 ha²kxai³ ī³yau¹ū¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
 Txai²na² Si²lah³la² Ti³mo²jah³la²
 nxē³sī¹sxā³ ī³yau¹ū¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
 A²nxe³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²nān²tu³
 ī³wā³wā³txi³kj³jah¹lo²sxa³wa². Yxo²ī²kj³jah¹lai²la¹wa².
 20 Kxā³nhxi¹nu¹tai²na² Txa²wā¹sū³nu¹tai²na²
 hi²sen³su² Ju³te²a² nū³ka³txa² ī³yau¹ū³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Ha³lo²a²wxā³ju³ta²nū³a² ī³yau¹ū³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Hā²wxān³txa³ jau³jau¹xu¹tai²na²
 a²xyo²ha³kxa¹ Je³su²jah¹la² hxi²ka²
 we¹ta³lun²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxā³
 hī¹nai²na² Je³su²jah³la² we¹ju³tai³tā² a²nū²a²nāu³xa²
 ī³hen³txi³sī¹na¹wa². Nxe³sī¹na¹ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² sa²nēn¹kxi²ya³sain¹na³la².
 21 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
 ī³yau¹ū¹nhē³nha²wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 ka³te³na² wi¹tāu³a¹ yxau²sa²tē³ti³hi¹tē³ju³ta²
 ī³yau¹ū¹nhē³nha²wa². Te²yā¹nxūn³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu² ī²sxā³
 ī³so¹nē³jah¹lo²su² na³la². Jā¹nxe³jut3su²
 txa²wā¹ē¹nāu³a² ā³nxū²kwai³lxū¹nē³nha²wa².
 22 Txa²yēn³kxa² yen³kxi³ha¹kxa² tē³sxā³ txa²ī³lxā²
 ū³wha²li¹lhē¹te²sa¹wa². Nxe³na¹kxai³nān²tu³ a²nū²a²
 ī²li³te²su² te²na² ī²kxai²nān²tu³ a²ē¹nān¹jau³kxai³lu¹:
 — Jah¹lai²na² a²yēn³kxi³sin²tā¹. A²ī³lxā²
 sa²hē¹tin²tā¹. Nxe³hī³nx2na³la². Te²yā¹nxe³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² hi²sen³su² A²yāu³ka³txi³khai³xa²
 ī³sa²sī¹hā³ū¹nhē³na²hē³la². Nxe³nē³lha²kxai³ a²nū²a²
 ā³xai²na² ī²nē³lhxā³ a²ē¹nān¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²wā¹sū³na² sa³wi³ha³lxi³yhen²tā¹.
 Sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² nxū²kwāj³yxaun³tā¹.
 Nxe³nē³nha²ha²kxai³ yen³kxa² ū³hū¹nhē³kxi³nū³a²
 ya²la³tū³ a³la³kxi²ki³tā³la².

23 Jā¹nxa¹jau³su² wān³txi³khai³xa² e³a¹wa².
 Txa²wā¹sū³na² ī²sa²na³la². Txa²ē¹na²
 ī²sa²jah¹lai²la¹wa². Wxā³sxā³ ī²nx2ta¹ju³ta²
 ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³yān¹ta¹
 wxā³na¹kxai²nān²tū³ ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 ī³kwai²kxi¹nx2ti³hū³na¹wa². Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tū³
 ī³āin²ta³lxi²nx2ti³hū³na¹wa². Nxe³ju³tai²na²
 ten³sa²nxa³hē¹la². Jā¹nxe³nx2ta¹kxa²yān³ti³su²
 Ko³rīn²to²thī³na² ai³na¹ju³ta³nū³a²
 ā³na¹la³kxi²nha¹hē³la². **24** Yxo²i²yah³lxin¹ju³ta²
 kwa³na³nx2ti³nxa³lho³la². Nū³kxūn³txi³
 yxo²i²yah³lxi¹nhē³la². Yxah³lxi¹nha²kxai³
 ī³ka³li³yhah³lxin¹ju³ta³nū³a² kāi³ūh¹nx2ta¹wa².

2

1 Jā¹nxa¹jau³su²:
 — Ko³nxe³ti³ kāi³ain¹kxai³tā² sa²hau³ko³tū¹hai¹nxa³ha²kxai³
 ī³kwai²kxai¹na¹hē³na¹. Nxai¹na¹kxe³su²
 ī³āin²ta³lxi¹na¹hē³na¹. Jā¹xai¹na¹ha³tā¹.
 Nxa¹jau³su² nxa¹hē¹la². **2** Nxe³sxā³
 ī³āin²ta³lxi²nx2ta¹kxai²nān²tū³ ka³lih³kxi²sain¹te²a²
 yū³ai¹nhū²nxa³wa². Wxāi²na² so¹lxi³
 ī³āin²ta³lxi²nx2ta¹tū³ka³txi³ ī³nxai²na²
 so¹lxi³ ī³ka³li³kxi²sah¹lxi³hū³nxa¹lxa².
3 Jā¹nxe³na¹jau³su² ū³wha²li¹la¹hē³la².
 Wxā³sxā³ ī³ka³lih³kxi²sah¹lxa³nha²kxai³
 hāi¹sxā³ ī³āin²ta³lxi²sah¹lxi¹nha²kxai³
 sah²lxin¹kxa²yān³txi³su² nxa¹hē³la². Nxe³sxā³

ka³li³ha¹kxai²nān²tū³ ka³lih³yah³lhi³nū³nhī³nxa¹lxa³.
 Nxe³ju³ju¹tai²na² ī²te²sa¹wa². **4** Jā¹nxe³na¹ju³kxai³lu²
 ha³teh³nxā³nxa² ū³wha³li¹la³kxi¹nx2ta¹txā³nxai³tā²
 āin²ti³sxā³ nān³ti³ten³khaix1sa³hē¹la².
 Hxi²waun³ta³kxi²nha²khai¹nxe³nx2ta¹hē¹la².
 ī³āin²txi³te³ji¹khi³. Nxe³nx2ta¹hē¹la². Yxān¹ta¹
 a³lx²nx2ta¹ju³ta² so¹lxi³ ī³yau¹ū¹te³lhxā³
 nxe³nx2ta¹hē¹la².

Ko³nxe³ti³	kāi³ūh¹nx2ti³kxe³su²
ne³wā²na³yah³lxin¹jau³su²	
5 A ² nxe ³ jah ¹ lai ² kxai ³ lu ²	kō ³ nxe ³ ti ³
kāi ³ jah ¹ lai ² kxai ³ lu ²	ī ³ āin ² ta ³ kxi ² khaix1na ¹ hē ¹ la ² .
Jā ¹ nxe ³ sxā ³	ī ³ āin ² ta ³ kxi ² nx2ti ³ nūn ³ na ² hē ³ la ² .
Nxe ³ nx2ti ³ kxe ³ su ² ūn ³ txi ³ ī ³ kwāi ² kxi ² yah ³ lxi ³ txa ³ hē ¹ la ² .	
Thāi ³ ti ³ la ² sxā ³	ī ³ ye ³ kxain ¹ yah ³ lxi ³ hē ¹ la ² .
6 Kxā ³ kxai ³ ī ³ wait1si ¹ hain ¹ yah ³ lxin ¹ jau ³ su ² ā ² na ³ la ² .	
7 Nxe ³ ha ² kxai ³ la ¹ hī ¹ nai ² kxai ³ la ¹ kō ³ nxe ³ ti ³	
kāi ³ ju ³ tai ³ tā ² nxe ³ wā ² na ³ txain ¹ yah ³ lxi ³ hē ¹ la ² .	
ī ³ nxū ² kwāi ³ lxū ¹ nxe ³ txain ¹ yah ³ lxi ³ hē ¹ la ² ,	
hxī ² ye ¹ ta ³ lxi ³ txi ³ kxa ² yan ³ ti ³ sa ³ . 8 Jā ¹ nxe ³ jut3su ²	
a ³ lxain ¹ yah ³ lxin ¹ jau ³ su ² ī ³ yau ¹ ū ³ txain ¹ yah ³ lxi ³ hē ¹ la ² .	
9 Jā ¹ nxa ¹ jut3su ² ha ³ teh ³ nxā ³ nxa ²	
ū ³ wha ³ li ¹ la ³ kxi ¹ nx2ta ¹ tai ¹ ti ² tu ³ wa ² . Wain ³ txi ³	
sa ² yxo ² wet1sah ³ lxin ¹ ju ³ ta ² ī ² nxa ² lxi ³ te ³ lhxā ³	
nxe ³ ye ¹ nx2ta ¹ wa ² . 10 Ko ³ nxe ³ ti ³ kāi ³ ju ³ tai ³ tā ²	
ne ³ wa ² na ³ yah ³ lxin ¹ kxai ² nān ² tū ³ te ² yā ¹ nxe ²	
ne ³ wā ² na ³ nū ³ na ¹ tu ¹ wa ² . Yxo ² ī ² tū ³ kā ³ txi ³ ī ³ nxai ² na ²	
ī ³ āin ² ta ² kxi ² nha ² sxā ³ yxau ² xai ³ lah ² lxan ³ jau ³ su ²	
ne ³ wā ² na ³ nū ³ na ¹ tu ¹ wa ² . Kris ² tu ³ jah ¹ la ²	
ye ³ na ² nxe ³ ye ¹ nx2ta ¹ wa ² . 11 Sa ³ ta ³ na ² jah ¹ la ²	
kō ³ nxe ³ ti ³ kāi ³ sāin ³ si ¹ nhē ³ ju ³ ta ³ nū ³ a ²	

ă³ne³wxe³nūh¹kī³tā³la². A²nxe³jah¹la²
 Sa³ta³na²jah¹lai²li² ī³ki³ha¹kxi²nē³kxa²yān³txi³su²
 ko³nxe³ti³ kāi³ju³txai¹tā² ne³wā²na³kxi²nū³na¹wa².

Pau²lah³lai²li² hxi²waun³ta³kxi²jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ Tro³a²te²thī³na²
 ā³wi¹ha¹hī¹nai³tā² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 wi¹jau³xa² ī³yau¹ū¹te³lhxā³ nxa¹hī¹nai³tā²
 o²la³kxi²na¹ju³ta³nū³a² ā²la² āu¹la³kxi²sa³na²hē³la².
 — Wi¹lhiti¹sxā³ o²la³kxi²na¹tū¹xā¹.
 13 Na¹ta¹ hxi²waun³txi³sa³hē¹la².
 Ti²to³jah¹la² txa²wā¹lon³yah³lo²su²
 kxah³la² ha²kxai³ ī³ha¹txi²sa²nxa³ha²kxai³
 hxi²waun³txi³khaix¹sa³hē¹la². Nxē³ha²kxai³
 ā³waix³sxā³ Ma³se³to²na²ko³nāu³a² ai³na¹hē³la².

Je³su²jah³la² ī³ka³lih³kxi²nē³jau³su²

14 Kxā³nhxī¹nai³tā² Ro³ma²no²ko³nāu³a²
 yxau²xai³lain¹tū³ka³txi³nāu³xa² he¹lain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxē³ka³tu³ta¹ ā²la² nū³kxūn³te²na² sa²kxai³lu²
 a²ko¹ko¹nū³ka³txa² sa²yu³lho¹tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Hā²wxān³txa³ ī³xi²tāu³a² sa²yu³lho¹tū³ka³txai²na²
 tē³nū²la² a²ha³lo²khai³xa² ā³nxaj³nū²la²
 a²nū³ka³txi³khai³xa² wā²nā³ū¹hain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Ka³lih³kxi²nyhain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxain¹kxa²yā¹nxe³jut3sū³nxe² a²nū²a²
 sa²yu³lho¹kxa²yāx1sī¹na¹wa². Je³su²jah³lai²na²
 sa²kxai³lu² nū³kxūn³jah¹la² yā¹nx2na³la².
 A²kxā³nxai³tā² ko³nxe³ti³ kāi³ju³ta²
 so¹lxi³ yxau²xai³sī¹na¹ju³kxai³lu²
 sa²yu³lhot1sa²sīn¹jut3sū³na³la². Nxē³hī¹nān¹te²tu³
 Je³su²jah³la² sa²yxo²wet1si¹hai¹na¹jau³nū³su² a²nū²a²
 a²yxo²ha³kxa¹ ī³yau¹ū¹hain¹to³hxai²na¹hē³la².
 Jā¹nxe³nha¹hī¹nān¹te²tu³ Je³su²jah³la²

sa²yxo²wet1sī¹na¹kxai²nān²tū³ ka³li³sa²to³sī¹nha²wa².
 Nxē³sī¹na¹jau³su² Txa²wā¹sū³na²
 sa²nēn¹kxi²to³sī¹na¹wa². Te²yā¹nxūn³ju³ta²
 Je³su²jah³lai²na² wān³txa² wi¹jau³xa² tē³sxā³
 sxi²jen³ti³nāu³xa² ā³nxai² ī²li³je³na² ā³nxai²
 nxe³sī¹na¹tāu³a² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² wi¹jau³xai²na² sa²kxai³lu² ī³yau³xa²
 wi¹lū³jau³hū³na³la². To¹nha²ki³jau³hū³na³la².
 Nxē³kxe³su² a²nū²a² u²lyxau³kxan²ti³
 ī³nxūn³so¹ai¹nhī³nx2na³la². Jā¹nxe³kxe³hū³nxe²
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³yau¹ū³sī¹na¹tāu³a²
 a²nū²a² a²yxo²ha³kxa¹ jau³jau¹xai²na²
 ī³tih³nxain¹sī¹nhxai²na¹hē³la². 15 Jā¹nxe³jut3su²
 Txa²wā¹sū³na² a²yen³nāu³a² yā¹nxūn³sī¹na¹wa².
 Ha³nxe²a² wi¹lū³tho³xa² yā¹nxe³sī¹na¹wa².
 A²nxe³tho³tho¹xai²na² sa²kxai³lu² a²nū²a²
 a²yxo²ha³kxa¹ ī³nxūn³so¹ain¹te²ju²hē³la².
 Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe² a²nū²a² a²yxo²ha³kxa¹
 ī²sain¹to³sī¹na³la². Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 sa²yxo²wet1sī¹na¹ju³ta² ī²sain¹sī¹na³la². Ko³nxe³ti³
 kāi³ju³ta² yo³ha² wxa²wa²su¹te²nāu³xa²
 ī²sain¹sī¹nha²kxai³ ko³nxe³ti³ ī³yī¹li²hū¹te²nāu³xa²
 ī²sain¹sī¹nha²kxai³ 16 nxe³sain¹to³sī¹na³la².
 Ko³nxe³ti³ ī³yī¹li²hū¹nē³te²su² te²a²
 ko³tū³nū¹hain¹sī¹na¹wa². Yxān¹ta¹ ko³nxe³ti³
 kāi³ju³ta² yo³ha² wxa²wa²su¹te²nāu³su² te²a²
 wi¹lū³nū¹hain¹sī¹na¹wa². Nxe³ju³tai²na¹ īh¹te²ta³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wain³txi³ ī³yau¹ū¹si¹jau³su²
 hxi²kan¹te²la³ hī³ki³te²la¹xā³? 17 Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² yau³ā³lx³ti³ ī³hen³txi³te²sa²sī¹nxa³wa²
 yen³kxih³te³la³ka³. Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na²

hi²sen³kxai³lu² ī³sa²si¹hā³sa²tū³kā³txi³su² sī¹na¹wa².
 Nxe³sī¹na¹ha²kxai³ e³lxah¹ ī³hen³txain¹jah¹lo²nāu³su²
 nha¹wa², Txa²wā¹sū³na² ī²nē³lha²kxai³la².
 Kris²tu³jah¹la² ā³nū²kxi²sa²sī¹nha²kxai³
 yxau²xai³sī¹na¹wa².

3

Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jah¹la² ūh³ti³hit1te³jau³su²
 1 Nxe²e³kxi²sī¹na¹kxai²nān²tu³ kwa²
 ī²sa²nēn¹kxi²nha²hī³nha¹te²la¹xā³?
 Sa²nēn¹kxi²si¹sah²lxin¹ju³tan¹txā³nxa²
 ten³sa²hī³sīn¹te²la¹xā³? Sa²nēn¹kxi²si¹sain¹sīn¹txā³nxa²
 ū³hū¹nx2ti³te³lhxā³ nxe³txā³nxū³a²
 ten³sa²hī³sīn¹te²la¹xā³? Nxe²kāi³jah¹lo²su²
 jah¹la² ī²yah³lxin¹to³hxai¹nhē³la². Hai³txi³
 jah¹la² yāx1sī¹nxa³wa². 2-3 A²nū²a² wān³txa²
 ū³sa²si¹hā³kī³jau³xa² yā¹nx2na³la². Kxā³nhxī¹nai³tā²
 nxe³te²ju²hē³la². A²nū²a² hxi²ka² a²nū²a² wān³txa²
 ū³wha²li¹te²ju²hē³la². Nxe³ka³tu³ a²nū²a² ā³xa²
 hxi²ka² ū³sa²si¹hā³kī³te²ju²hē³la². A²nxe³jau³xai²na²
 ū³sa²si¹hā³kī³jau³xan¹txā³nxa² txah³lxa³ka³lo³su²
 te²ju²hē³la². Nxe³ka³lo³ai²na² tē³sxā³
 tīn²ta²yau³xa² ū³wha²li¹te²ju²hē³la². Kxā³nxai³tā²
 nxe³te²ju²hē³la². Nxe³ju³ta² yā¹nxe³kxe³hū³sxā³
 wān³txa² ī³wxi²ka¹txa²lxī³si¹sah²lxin¹jau³su²
 yā¹yxah³lxī¹lxa². A²nū²a² ī²li³te²a² ī²jau³xa²
 yā¹yxah³lxī¹lxa². ī²nx2ti³kxai²nān²tu³ wain³txi³
 yxau²xai³yah³lxin¹ju³ta² ī²nx2ti³tu¹wa². ī²nx2ti³sxā³
 ī³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
 — Pau²lah³lai²li² ya²la³tu³ Sū³na²
 ī³sa²si¹hā³jah¹lai²la¹xā¹. Ko³rīn²to²thī³nān¹tu³kā³txai²na²

a²kō³nxe³ti³ kāi³ju³ta² ā³na¹ha²kxai³ wain³txi³
 kāi³sxā³ yxau³si¹jau³su² ī³yau¹ū³ye²sain¹na³na¹.
 Nxe²e³kxi²hī³nx2na³la². Jā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la²
 hxi²ka² ū³wha²li¹jau³xai²la¹wa². Nxe³sxā³
 txai²na¹xai²na² jau¹xai²na² ū³sa²si¹hā³jah¹lo²sa¹wa².
 Jā¹nxe³jut3sū³nxe² kāi³sxā³ txah³lxa³ka³lo³la³
 hai³txi³ ū³wha²li¹nxa³wa². Yxān¹ta¹ a²nū²a²
 ē¹nāu³a¹ ū³wha²li¹la³kxi²na¹wa². Te²yā¹nxūn³sxā³
 tīn²ta²yau³xa² tē³sxā³ ū³wha²li¹nxa³wa². Yxān¹ta¹
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jhah¹la² ka³tēn³su²
 yxau²sa²tē³jah¹la² hi²sen³su² a²nū²a² a²ē¹nāu³ai²na²
 ī³yau¹ū³nhē³jah¹lo²su² na³la².

⁴ Kris²tu³jah¹la² ā³nū²kxi²sxā³
 yxau²sa²tē³sī¹na¹ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 yxo²ī²sī¹na¹wa². Nxe³ha²kxai³ e³kxi¹nx2ta¹wa².
⁵ Txa²hxi²ka¹na¹ju³ta² yū³sa²nxa³wa².

— Hxi²ka¹na¹xā¹. Na¹kxai²nān²tu³
 ki³ha¹kxi²nha¹jau³su² hī³nx2na³la². Txa²wā¹sū³na²
 hi²sen³su² ī³hxi²kat1ti³hit1sa³na²hē³la².
⁶ A²nxe³jah¹lai²na² hi²sen³kxai³lu² wān³txa²
 tah²yau³xa² ī³ye³ī³yxo²ka²la¹hū³nyhu¹kxi³jau³xa²
 ī³yau¹ū¹nhē³na²hē³la². Nxe³jau³xai²na² a²nū²a²
 a²ē¹nāu³ai²na² ā³wa²su¹tū¹nhē³jau³xai²la¹wa².
 A²nxe³jau³xai²na² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
 ī³yau¹ū³nyhu¹si¹ja³ki³jau³nū³su² ī³hxi²ka¹tē³na²hē³la².
 Kxā³nxai³tān¹jau³xai³tā² wān³txa² yxo²ha³kxa¹
 sa²yxo²we¹thxa³ki³sxa³kxai²nān²tu³ ya³lu²ju³ta²
 so¹lx³ yū³nē³lhī³nx2na³la². Yxān¹ta¹ wān³txa²
 tah²yau³xai²li² yxo²ī²ki³kxai²nān²tu³ ka³tē³na²
 wi¹tāu³la³ yū³ki³tā³la².

⁷ Moi³se²ah³lu¹tai²na² wān³txu¹tai²na²
 au³jau³xu¹tai²na² hxi²kan¹ti³sa²yxo²we¹thxa³ki³sxa³jau³xai²la¹wa²,

wi¹jau³su² kxan²ti³na³. Tah³lxi³ka³lo³a² tē³sxă³
 ū³wha²li¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxē³te³na¹
 Moi³se²ah³lu¹tai²na² jau¹xu¹tai²na² so¹hī¹nu¹tai²na²
 ī³ye³ha²te¹ta³lxi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² a²sa³wi³ha³lxi³su²
 te²kxai³lu² hxi²kan¹txi³ a²ye³na²
 ten³sa²tă³ain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa²,
 a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² kāi²nha²kxai³la².
 8 Nxē³kxa²ha³tih³xan²tu³ tah²yau³xa²
 ī³ye³ī³xyo²ka²la¹hū³nyhu¹kxi³jau³xa²
 ī³yau¹ū¹nhē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹la² nxū²kwai³yxau³nē³na³la².
 Nxē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Txa²wā¹sū³nu¹tai²na²
 a²wi¹ju³ta² ā²la² kāi²non³ye²ha²kxai³
 ā³sen³sai²na³la². 9 Moi³se²ah³lu¹tai²na²
 wān³txa² au³hxai²hī¹nau³tēx1tān¹jau³xa² kāin²
 wxi²kin³ti³ton³khaix1ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
 hxi²kan¹ti³ sa²xyo²we¹thxa³ki³jau³sxa³kxan²ti³na³.
 Nxē³yān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² ā²la²
 kāin² wxi²kin³ti³ton³na³la². Txa²wā¹ko³nxe³ti³
 kāi³ki³ju³ta² ā³wa²su¹tē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
 kāin² wxi²kin³ti³ton³na³la². 10 Jā¹nxe³jut3su²
 a²wxi²kin³ti³ton³ju³tu¹tai²nān¹ju³ta²
 kāin²khai¹nxe³hxai²hī¹nau³tēx1ta²
 ī³kāi²nxa³tot3tā³la². Txa²wā¹sū³na²
 A²yāu³ka³jxah¹la² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
 kāin² ā³sen³sai²na³la². 11 Jā¹nxe³ju³kxai³la¹
 Moi³se²ah³lu¹tai²na² wān³txa² ne³ki³son³na³la²
 Nxē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
 ā³jū¹nxo¹tā³la². Yxān¹ta¹ te²yā¹nxe³jut3sū³nxe²
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² nxū²kwai³yxau³sa²tē³nē³na³la².
 Nxē³ju³tan¹te²kxa³ya³tu² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²

kāi²nōn³na³la². Kāin²sa²tē³tu¹wa².

- 12** Nxe³jau³jau¹xai²na² yxo²ī²a¹ha²kxai³
wxī²kan¹txi³ e³a¹wa². **13** Moi³se²ah³lu¹tai²na²
kāi³hxai²kxau³tēx1 jāx1sī¹nxa³wa².
Moi³se²ah³lu¹ta²kxai³lu² I³sa³e² a²nū³ka³txa²
ī³ye³kxi²te³lhxā³ ā³tī³ain¹kxai²nān²tu³
jah¹lu¹ta²kxai³lu² wā²la²ka³lo³a² tē³sxā³
ū³yhe³tī¹nha²ta¹hxai²ti¹ai¹ti²tu³wa². Yxān¹ta¹
ū³yhe³tī¹nhā²nxa³kxai²nān²tu³ ī³ye³ha²te¹tē³ju³ta²
ī³jū¹nxon¹ju³ta² e³la¹ ī²ai¹nhī³nx2na³la².
14 Nxe³hī¹nān¹te²tu³ txa²wā¹ye³na² wā²la²
ū³yhe³tī¹kxi²nha²sxā³ yxau²xai³kī³jut3sū³nxe²
txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² a³la³kxi²hī³kī³sxa³wa².
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wān³txa² so¹lxi³
ain³kxai¹nha²kxai³ ā³wa²su¹tē³lhī³nx2nxa³wa².
Kris²tu³jah¹la² ā³nū²kxi²sxā³ yxau³hī¹na¹
sa²ye³than²kxi²nha²kī³jut3sū³sxā³
a³la³kxi²ta³lu²nhī³kī³tā³la². **15** Jā¹nxain¹ju³ta²
Moi³se²ah³lu¹tai²na² wān³txa² ī²ain¹ju³tu¹tai²nān¹jau³xa²
ī²ai¹nhxai²kxai³ jā¹nxain¹kxai²nān²tu³ a²ye³na²
ū³yhe³tī¹kxi²nha²sxā³ yxau²xai³te²hū³sxā³ a²ē¹na²
a³la³kxi²ta³lu²nai¹nhī³nx2nxa³wa². **16** Te²yā¹nxe³sxā³
ko³nxe³ti³ kāi³kī³ju³ta² ā³na¹hxā³kī³kxai²nān²tu³
wā²la² sa²sai¹kxi²nha²kī³jut3sū³nxe² txa²wā¹ē¹na²
ā³wa²su¹tē³tu¹wa². Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
yxo²ī²kī³sa²kxai³ txa²wā¹ē¹nāu³a² ā³wa²su¹tē³tu¹wa².
Txa²wā¹sū³na² wān³txa² au³hxai²tēx1tān¹jau³xai³tā²
nxe³te³nah¹lxi¹:
— Moi³se²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu²
Txa²wā¹hxī²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
ā³xyo²o³tū¹kxai²nān²tu³ ū³yhe³tī¹kxi²nha²ka³lo³a³
sa²ye³than²kxi²nha²ta¹hxai²hē¹li¹.

Nx^e³ta¹hxai²hē¹la². 17 A²nxe³sxā³
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lain²txi³
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹lain²txi³
 te²ain²txi²na³la². Jā¹nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 Yāu³ka³txa² nxū²kwai³yxau³nē³nha²kxai³
 ā³wa²sut1sxā³ yxau³ki³tā³la². 18 Wā²la²ka³lo³a²
 yen³kxa² ī³ti¹kxi²ka³lo³a² yā¹nx2na³la².
 Nx^e³ta³ka³lo³ai²na² sa²than²kxi²kxai²nān²tu³
 yen³kxai²na² e³lxah¹ ī²ki³te²jai¹ti²tu³wa².
 Nx^e³kxa² yā¹nxe³sxā³ Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 yxo²ī²te²ki³na¹xai²na² sa²kxai³lu² Sū³na² a²wi¹ju³ta²
 e³lxah¹ ū³ka¹nha²ye²ki³tā³la². Te²yā¹nxe³sxā³
 es³pe²ya²ka³lo³a² ī²nha²ki³jut3sū³nxe²
 Txa²wā¹sū³na² a²wi¹ju³ta² e³lah²lx³
 ye²ki³tā³la². Nxe³ki³sa²kxai³ Sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹lai²li² nxu²kwai³yxau³nū¹nhē³na³la².
 Nx^e³ki³ju³tan¹te²kxa³yān³tu³ti¹ Txa²wā¹sū³na²
 yā¹nxe³ki³tā³la².

4

Nxē³ha²kxai³ hāi¹nxe³sxā³ ya²la³tū³ju³ta²
 so¹lxi³ o²la³kxi²sīn¹te²sa¹wa². Nxē³nha¹jut3su²
 Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹ wi¹kāi³nha¹ju³ta²
 a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ a³la³kxain¹jau³su²
 ī²sain¹sīn¹na³la². ³⁻⁴ Kris²tu³jah¹lai²na²
 a²wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi³ Txa²wā¹sū³na²
 a²wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi³ nxe²na³la².
 Nxē³ju³tai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 wā³nxīn¹jau³xai²na² ī³hen³txi³kī³kxai²nān²tū³
 txa²wā¹ē¹na² sa²hau³ko³tū¹nhē³jau³xa²
 ī³hen³txi³kī³tā³la². Ha³lo²a² ī³ha²te¹kxi²nē³jut3sū³nxe²
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²kxai³lu²
 txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² ī³la³kxi²ti³hi¹tē³na³la².
 Nxē³yān¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi³kī³sxa³kxai²nān²tū³ a²nū²a² ko³nxe³ti³
 ī³yī¹li²ju³ta³nū³a² yū³te²nū³kā³txai²na² so¹lxi³
 wān³txai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 yū³ai¹nxa³lho³la². A²nxe³tū¹kā³txai²na²
 sa²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹la² yuh³xan¹ko³xai²na²
 a²sū³nu²su² ki³lxo³nha²jah¹lai²na² hi²sen³su² wā²la²
 ā³ye³ti¹jut3sū³nxe² wān³txai²na² sa²no¹te²ju²hē³la²,
 yxo²ī²ain¹kxa²yān³txi³sa³. ⁵ Jā¹nxa¹jut3su²
 wān³txa² ī³yau¹ū¹nx2ti³sī¹na¹jau³xai³tā² hai³txi³
 txa²wān³txi³khāi³xa²sa²wxi²ka¹txa²lxi³sī¹nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Yxān¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹hxī²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²na² wān³txa²
 so¹lxi³ sa²wxi²kat1txa²lxi³sī¹na¹tai¹ti²tu³wa².
 Hai³txi³ wxa²hxī²kan¹jah¹lo²su² sī¹nxa³wa².
 Kwa² wa³kon³kxi¹nx2ti³sī¹na¹wa², Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² a²nū²kxi²sxā³ yxau³nha¹ha²kxai³la².
⁶ A²kxā³nux¹tai²na² Txa²wā¹sū³na² wān³txi³kxai³lu¹
 e³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Ka ³ nxah ³ ju ³ ta ²	i ³ ha ² te ¹ tu ¹ wi ¹ .
Nxe ³ ta ¹ hxai ² ti ³ ai ¹ ti ² tu ³ wa ² .	A ² nxe ³ jah ¹ lain ² txi ³
txa ² wā ¹ ē ¹ nāu ³ ai ² na ² i ³ ha ² te ¹ tū ¹ nhē ³ jah ¹ lain ² txi ² na ³ la ² .	
Txa ² wā ¹ sū ³ na ²	wxi ² kin ³ ti ³ ton ³ ju ³ ta ²
a ³ la ³ kxi ² nūh ¹ nhē ³ te ³ lhxā ³	txa ² wā ¹ ē ¹ na ²
i ³ ha ² te ¹ tē ³ na ³ la ² .	Txa ² wā ¹ sū ³ na ²
wxi ² kin ³ ti ³ ton ³ ju ³ tai ² na ²	Kris ² tu ³ jah ¹ la ²
wxi ² kin ³ ti ³ ton ³ ju ³ tain ² txi ² na ³ la ² .	Nxe ³ sxā ³
Kris ² tu ³ jah ¹ lai ² na ²	wxi ² kin ³ ti ³ ton ³ ju ³ ta ²
ī ² ki ³ kxai ² nān ² tu ³	Txa ² wā ¹ sū ³ na ²
wxi ² kin ³ ti ³ ton ³ ju ³ ta ² ī ² nūn ³ ki ³ tā ³ la ² .	

7 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³yau¹ū³sī¹na¹jau³su²
Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu² ī³hxi²kat1sa²sīn¹na²hē³la².
Nū³kxūn³sa²sīn¹nxa³kxan²ti³ Sū³na²
wān³txa² ī³yau¹ū³sī¹to³ha¹wa². Nxē³sxā³
Txa²wā¹sū³na² nū³kxūn³ju³ta² a²nū²a²nāu³xa²
ī³yau¹ū³sī¹hai¹na¹jau³su² nū³kxū³nxa³ju³ta²
yū³sī¹na¹wa². Kwa³ta³lē³na² kxīl³nxē¹nhū³sī¹na¹wa².
Txa²wā¹sū³na² so¹lxī³ nū³kxūn³jah¹lai²la¹wa².
Nxē³sxā³ Sū³na² wān³txa² ī³yau¹ū³sī¹na¹jau³su²
wxī²kan¹txi³ ī³ye³ti³hit1sa²sīn¹na³la². 8 A²nū²a²
ă³xa² ye³ka³lxa¹txi³ ă³sa²ki³wa³ti³kxi²sxā³
khāuh³lxa³ti³sain¹kxan²ti³ hai³txi³
ă³nhxi²kat1sai¹nxa³hē³la². Wă³wă³ta³kxi²nha¹to³ha¹kxan²ti³
hai³txi³ yxo²î²a¹ju³ta² ă³na¹la³kxi²nha²nxa³hē³la².
9 Ko¹ko¹sain¹tū³kă³txa² ka³lxa¹khai¹xain¹kxan²ti³
hai³txi³ txa²yă³lxa² hzan³kxi²sa²nxa³hē³la².
î³yīx1tot3sxā³ ă³na¹sain¹to³kxan²ti³ hai³txi³
ya³lu²sa²nxa³hē³la². 10 Je³su²jah³la²
ya³lu²kxi²nē³ju³ta² ī³yau¹ū³ai¹na¹ha²kxai³
a³lan²ta² hăi¹nxē³ti³xa¹ su²lhă³te³lhxă³
sain¹to³nha²hē³la². Yxān¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²

ka³teⁿ³su² ū³sa²yxau³si¹jah¹lai²nān²tu³
 ū³hxⁱ²kat1sa²ju³ta² ū²sai¹nha²kxai³ hai³txi³
 hxi²kan¹txi³ su²lhā³sai¹nxa³hē³la². **11** Je³su²jah³la²
 yxo²ū²ai¹nxa³tū³ka³txai²na² sa²kxai³lu²
 Je³su²jah³lai²na² wān³txa² ū³yau¹ū³ai¹na¹ju³ta²
 te³nai¹nxa³wa². Nxai¹nxa³ha²kxai³ su²lhā³sain¹ju³ta²
 so¹lxⁱ³ o²la³kxi²sain¹na³la². Nxe³yān¹ta¹
 Kris²tu³jah¹la² ū³hxⁱ²kat1sa²ju³ta² ū²sain¹na³la².
 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² ū³ye³kxi²sa²te³nah¹lxⁱ:
 — Khāuh³lxa³txi³nxain¹tu¹wi¹. Nx-
 ain¹tāu³ān²tu³ta¹ ū³nxū²kwāi³lxū¹txi³nxa²ha¹tu¹wi¹.
 Nxe³nxa²ha¹kxai²nān²tu³ nxe³na¹ju³ta²
 ū²ain¹tu¹wi¹. Jā¹nxe³nxa²ha¹ju³tai²li²
 wain³na³li¹. Txa²wā¹sū³na² nxe³sa²to³nha³la².
12 Nxe³ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ū³yau¹ū³nx2ta¹ha²kxai³ khāuh³lxa³txi³nha²sxā³
 ya³lu²na¹ju³ta³nū³a² yū³khai¹nx2na³la².
 Nxe³nha¹ju³tai²nān¹ta¹kxa²ya³lhu²
 khāuh³lxa³txi³nha¹ha²kxai³ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ka³te³na² wi¹tāu³la³ yū³sxā³ yxau³yah³lxi¹lxa².
13 A²kxā³nxa² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 ū³wha³li¹ta¹hxai²hē¹la². ū³wha³li¹te³nah¹lxⁱ:
 — Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²ū²a¹wi¹.
 Nxa¹ha²kxai³ jau³jau¹xai²na² ū³yau¹ū³jah¹lo²sa¹wi¹.
 Nxe³ta¹hxai²hē¹la². Te²u¹jā¹nxū³na¹ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²ū²a¹ha²kxai³
 jau¹xain²txi³ ū³yau¹ū¹jah¹lo²su²nū³na¹wa².
14 Nxe³na¹ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
 Je³su²jah³la² Txa²wā¹hxⁱ²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 ha²kxai³ nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² a²kxā³nxa²
 ka³teⁿ³su² ū³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³kxa² yā¹nxe³sxā³ kā³nāu³a¹ Je³su²jah³la²

ka³teⁿ³su² ī³sa²yxau³xi²ti³hit1sxai²kxai³ jā¹nxe²
 ka³teⁿ³su² ī³sa²yxau³xi²ti³hit1sa²nūn³tu¹wa².
 Nxe³sa³kxai²nān²tu³ txai²na² wxa²nū³ka³txai²na²
 nxe³sxā³ ā³sa²so¹xi²nē³lxhā³ a²yxau³ju³khai³xa²
 ūh³wxe²xai³nē³tu¹wa². **15** Jā¹nxa¹jut3su²
 khāuh³lxa³ti³hit1sa²ju³tai³tā² ī³yau¹ū¹nx2ti³jau³xai²la¹wa²,
 nū³kxūn³sxā³ yxo²i²si¹nx3ti³jau³sa³.
 Nxe³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na² thāi³ti³la²
 a³lxi²nē³kxe³su² txa²wā¹nū³ka³txi³ki³na¹xai²na²
 ā³ka³lxa¹ton³sxā³ thāi³ti³la² a³lxi²nē³tu¹wa².
 Nxe³nē³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 sa²nēn¹kxi²yah³lxin¹ju³tai²li² ā³kāi²non³khai¹tu¹wa².
 Nxe³kxai²nān²tu³ta¹ Txa²wā¹sū³na²
 wxi²kin³ti³ton³ju³tai²li² ā³kāi²non³nūn³tu¹wa².

Yxo²i²nha¹kxe³su² ka³teⁿ³ti³yxau²xai³ki³jau³su²

16 Jā¹nxe³jut3su² yxo²i²ki³ju³ta²
 hxi²tha²on³ki³sxa³lho³la². Txa²wā¹sū³na²
 ko³nxe³ton³nē³kxan²ti³ txa²wā¹wj¹tāu³a²
 a³lan²ta² hāi¹nxe³ti³xa¹ ā³ta²ho³tē³na³la².
17 Jā¹nxe³ju³kxai³lu¹ khāuh³lxa³tē³nha²ki³ju³ta²
 kāi²nxa³wa². Kxān³nāu³a¹ ne³ki³son³tu¹wa².
 Nxe³tāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
 nxe³ti³hi¹tē³ju³tai²li² yxau²sa²tē³si¹nhē³tu¹wa².
18 Nxe³ki³sa²kxai³ yen³kxa² txa²wā¹yen³na²
 ī²ki³kxa² ten³sa²tā³sxā³ ī²sxā³ yxo²kwain³ki³sxa³wa².
 Yxān¹ta¹ hxi²kan¹txi³ ī²ki³sxa³kxa²
 yxo²kwain³ki³tā³la². Nxe³sxā³ ī²ki³ki³ai²na²
 kxān³su² yxau²xai³te²sxa³yu²hē³la². Yxān¹ta¹
 hxi²kan¹txi³ ī²ki³sxa³kxa² ā²la² kān³su²
 yxau²sa²tē³tu¹wa².

5

1 Txa²wā¹nū²a²nāu³ai²na² sxi²hū³na³la².
 Sxi²hai²li² tī³non³kxai²nān²tu³ sxi²ha² txa²hī³na²
 wē³non³te³lhxā³ txon³kī³te²jai¹ti²tu³wa².
 Te²yā¹nxe³kī³hū³nxe² txa²wā¹nū²ai²na² hī¹na²
 hin¹te²kī³na¹xai²na² yah³lon¹nē³tu¹wa².
 Yah³lon¹sxā³ ya³lu²kī³kxai²nān²tu³ nū¹ka³na¹
 oh³nāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
 tah²sī³na² sa²ta²lho³tē³tu¹wa². Wā²nxūh¹
 we¹tē³tu¹wa². Nxe³nē³kxai²nān²tu³
 hai³txi³ sīn³khon³ti³nē³ju³ta³nū³la²
 yū²nxa³lho³la². Hāi¹sxā³ wi¹yxau³sa²tē³kī³tu¹wa²,
 oh³xan¹ko³nāu³a¹sa³. 2 Nxe³ha²kxai³
 oh³xan¹te²a² a²sī³na² sa²wē³not3sa²ju³ta³nū³a²
 wah³nxe³khaix1na¹wa². Yxo²kwain³sxā³
 wah³nxe³na¹wa². 3 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹te²a²
 a²sī³khai³nū³a² sa²wē³not3sa²ju³ta³nū³a²
 yū³hī¹na² yuh³xan¹ta³sī³khai³su² na¹ju³ta²
 yū²nxa³lho³la². A²yāu³ka³txi³khai³xa² so¹lxi³
 nū¹he¹ju³ta³la³ yū²nxa³lho³la². Oh³xan¹te²a²
 a²sī³na² txah²sī³na² sa²wē³not3sa²ju³ta³nū³a²
 yū³tu¹wa². 4 Jā¹nxa¹ha²kxai³ ti¹a²
 yxau²xai³la¹tāu³a² yuh³xan¹ta³sī³na² sī³nxe³sxā³
 yxau²xai³la¹tāu³a² āin²ta³kxi²nha²sxā³
 wahx³na¹wa². Khāuh³lxa³txi³khaix1nha²sxā³
 yxau²xai³la¹ha²kxai³ āin²ta³kxi²nha²sxā³
 wahx³na¹wa². — Txa²sī³khai³xa² ā³na¹a¹tū¹xā¹. Nxe²nxa³wa².
 Yxān¹ta¹: — Oh³xan¹ta² sī³na² so¹lxi³ ā³wē³no³ta¹tū¹xā¹.
 Nxa¹nha²wa². Te²yā¹nxe³sxā³ ka³te³na² wi¹tāu³a²
 sa²kxai³lu² yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²na² sī³nai²na²
 sa²sai¹kxa²hxat3tē³tu¹wa². 5 Txa²wā¹sū³na²

hi²sen³kxai³lu² txah²s̄i³na² w̄e³no³t̄e³s̄i³nū³a²
 āu¹la³kxi²sa³na²hē³la². Jah¹lain²txi³
 Txa²wā¹s̄i³na² Yāu³ka³jxah¹la² ū³hū¹sa³na²hē³la².
 Txa²wā¹s̄i³na² tah²s̄i³na² ū³hū¹sa²ju³ta² ya²la³tu³
 a³la³kxi²si¹nhē³jau³nū³ai²la¹wa².

6 Nxe³kxan²ti³ ya³lo³txi³khaix1sxā³
 yxau²xai³lhxā³ wah³nxe³na¹wa². Yuh³xai²na²
 yxau²xai³la¹tāu³a² yuh³xan¹ta³s̄i³na²
 s̄i³nxe³ha¹ju³ta² yxau²xai³la¹ju³tai²na²
 Txa²wā¹s̄i³na² yxau³tāu³a² un²ta³kxi²na³la².
 Nxe³kxa²ha³ta³nxān²ti³ ya³lo³txi³khaix1sxā³
 yxau²xai³lhxā³ wah³nxa¹wa². 7 Nxe³ha²kxai³
 yxo²ī²nha¹ju³tai²na² so¹lxī³ yxau²xai³la¹wa².
 Hai³txi³ txa²ye³na² ī²a¹ju³ta² yxau²xai³nxa³wa².
 8 Nxe³ha²kxai³ ya³lo³txi³khaix1sa³nha²wa².
 Yuh³xan¹ta³s̄i³na² s̄i³nxe³ha¹ju³ta² ā³na¹sxā³
 ā³ti¹kxi²nha²ti³ten³sa³nha²wa². Na¹kxai²nān²tu³
 nxe³hī¹na² Txa²wā¹s̄i³na² yxau³ju³ta² ai³sxā³
 yxau²xai³la¹ju³ta² so¹lxī³ ten³sa³nha²wa². 9 Yxān¹ta¹
 kwa²hāi¹nxe² ī³ka³lih³sa²ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
 Txa²wā¹s̄i³na² ī³ka³lih³kxi²na¹ju³ta² so¹lxī³
 ten³sa³nha²wa². Ti¹ai²na² yuh³xan¹ta³s̄i³na²
 s̄i³nxe³sxā³ yxau²xai³ta³nxa² oh³nāu³nū¹ka³na¹
 yxau²xai³ta³nxa² ī²li³je³na¹ yxau²xai³la¹kxan²ti³
 Txa²wā¹s̄i³na² ī³ka³lih³kxi²na¹ju³ta² so¹lxī³
 ten³sa³nha²wa². 10 Nxe³ha²kxai³ kā³nāu³a¹
 Kris²tu³jah¹la² yen³nāu³a¹ ā³kā¹nha²ye²ki³tu¹wa².
 Ā³ka¹nha²ye²ki³tāu³a¹ o²la³kxi²ki³ju³ta²
 ī²li³nē³tu¹wa². Nxe³ki³kxai²nān²tu³
 wi¹jut3su² ta³nxa² ko³nxe³jut3su² ta³nxa²
 a³ya³txi²xai³nē³tu¹wa². Yuh³xan¹ko³xai²na²

yxau³k_i³tāu³a² o²la³kxi²k_i³ju³ta² yo³ha²
 a³ya³ti³nē³tu¹wa².

Txa²wā¹sū³na² a²yq³lhu²ti³hi¹tē³jau³su²

11 Nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹
 o²la³kxi²k_i³kxa² yo³ha² a³ya³ti³nē³ju³ta²
 yū³k_i³sa²kxai³ Txa²wā¹sū³na² o²nē³na³la².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²ī²si¹jau³su² a²nū²a² a²yxo²ha³kxa¹
 ī³hen³txai¹na¹wa². Nxe³na¹ju³tai²li²
 wain³txi³ kāi³ye²nha¹kxe³su² Txa²wā¹sū³na²
 yen³nāu³a² e³lxah²lxi²na³la². Te²yā¹nxe²
 wxa²yen³nāu³a² e³lxah²lxi³ye²nūn³te²sī³lxi²na³la².
 12 Nxe³na¹ha²kxai³ txai²na² sa²kxai³lu²
 wi¹kāi³a¹ju³ta² yxo²kāin²txi³ ī³ye³xa³lho³la².
 Nxe²nxa³ha²kxai³ Sū³na² ī³kaix1so¹tū³kā³txi³su²
 ki³lxo³te²nāu³xa² ī³lxā³thi¹nai¹nxa³wa².
 Wān³txa² wi¹le³kxi²nū¹hain¹jau³xa² so¹lxi³
 yxo²kwāi³no³tain¹na³la². Yxān¹ta¹ Sū³na² wān³txa²
 au³txi³ a²ē¹nāu³ai²na² ī³sa²hē²txa³lxai¹nxa³wa².
 A²nxe³tū¹kā³txai²li² wxā³nūh¹nx2tain¹kxai²nān²tu³
 au³txi³ a²ē¹nāu³ai²na² ī³sa²hē²txa³lxai³ju³ta²
 ī²ai¹nxa³ha²kxai³ ko³nxe³te²lot3sain¹ta¹hē¹la².
 Nxain¹kxai²nān²tu³ wain³txi³ kāi³sī¹na¹ju³ta²
 ī³ye³sxā³ ī³wa²lū³xain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 ko³nxe³ti³ kāi³ain¹ju³ta² e³lxah²lxi³
 ī³yau¹ū³ain¹yah³lx³hī³nxa¹lxa². 13 A²nxe³tū³kā³txai²na²
 a²ha³ti³xai²na² wān³txi³kxai³lu¹:
 — Pau²lah³lai²li² wen¹te²hū³jah¹lai²la¹wi¹.
 A²hoh³lxi³su² nxa³wi¹. Nxain¹jau³su² ta¹hē¹la².
 Nxe³to³ta¹ wen¹te²hū³jah¹lo²sa¹kxan²ti³
 Txa²wā¹sū³na² a²ten³jau³su² kāi³a¹wa². Jā¹nxe³sxā³

tū¹kā³txai²na² wxa²nū³kā³txi³ ā³xai²na² ā¹ha²
ha³tih³xai²na² wān³txi³kxai³lu¹:

— Pau²lah³lai²li² kheh¹khai¹nxe³ha²kxai³
a²nū²a² ā³ke³tū¹ain¹na³li¹. Nxain¹jau³su²
ta¹hē¹la². Nxe³ain¹kxan²ti³ wā²nxū¹
o²la³kxin²nxa³wa². Hxi²nū¹nx2ti³te³lhxā³
o²la³kxi²na¹wa². Kris²tu³jah¹la²
a³lx²nē³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² ā³wa³kxēn³ta³sxā³
yxau³ki³tā³la². Nxe³sxā³a²nū²a²ka³na³ka³na³jah¹la²
so¹lx³ nxe³te²a² hi²sen³su² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
ya³lu²kxi²nūh¹nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
ya³lu²te²lo³tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². 15 Nxe³ha²kxai³
a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ya³lu²kxi²nū¹nhē³lha²kxai³
hai³txi³ wā²nxū¹lx³sxā³ o²la³kxi²nē³ju³ta² so¹lx³
yū³hī³ki³sxa³wa². Yxān¹ta¹ ya³lu²kxi²nū¹nhē³jah¹la²
so¹lx³ yxau³nxū¹hī³ki³tā³la². A²nxe³jah¹lai²li²
ya³lu²kxi²nūh¹nē³lhān²ka³tu³ hā²wxān³txa³
Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu² ka³ten³su²
ī³sa²yxau³xi²ti³hi¹tū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² wxa²wa²su¹tē³te³lha³ka².

16 Nxe³ha²kxai³ nxe³hī¹nān¹te²tu³
yuh³xai²nān¹jah¹la² yā¹nxe³sxā³ a²nū²a² te²li²
a³la³kxi²ju³ta² ī³yī¹lin²nxa³lho³la². A²kxā³nxa²
te²yā¹nxe² Kris²tu³jah¹la² ī³yī¹li²ha¹hē³la². Yxān¹ta¹
hī¹nai²li² nxe²nxa³lho³la². 17 Nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la²
ā³nū²kxi²sxā³ yxau²xai³ki³kxai²nān²tu³
txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² tah²lo³tē³na³la².
Nxe³hī¹nān¹te²tu³ kō³nxe³ti³ kāi³sxā³
yxau²xai³ki³ju³tai³tā² ā³na¹ki³tā³la². Ha³lo²a²
tah²lx³ sa²wē³no³tū¹nhē³na³la². 18 Txa²wā¹sū³na²
hi²sen³kxai³lu² we¹tē³jah¹lai²la¹wa².

We¹tẽ³te³na¹ Kris²tu³jah¹la² a²hx¹ka²
 sa²ta²lho³tẽ³na²hẽ³la² A²kxã³nxai³tã²
 a²ko¹ko¹su² ki³tai¹ti²tu³wa². Nx³ki³kxan²ti³
 sa²ta²lho³tẽ³lhĩ¹nai²na¹ a²ya³lhu²ti³hit¹tẽ³na³la².
 Nx³kxa²yu³su² S³na² ko¹ko¹n³ka³txa²
 ũ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³na³la². ũ³sa²si¹hã³kxi²n³lha²kxai³
 Kris²tu³jah¹la² ya³lx¹hain¹ki³ju³ta³n³a²
 ũ²hen³txain¹te³lhx³ kwa³na³nẽ³na³la².
 19 ũ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³jau³xa²sa¹, Kris²tu³jah¹la²
 ã³n³u²kxi²s³xã³ yxau²xai³lain¹kxai²nã³n³tu³
 Txa²wã¹s³na² ya³lx¹ti³hi¹tain¹tu¹wa². Nx-
 ain¹kxai²nã³n³tu³ ko³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²
 yxo²ha³kxa¹ ne³wã²na³kxi²ti³hi¹tain¹tu¹wa².
 Nxa²ha¹te¹ txai²na¹xai²na² nxe³ti³hit¹sa²te³nah¹lx¹,
 a²n³u²a² yxo²ha³kxa¹ ũ³yau¹ü¹hai¹na¹ju³ta²
 ten³si¹hain¹jau³su² kwa³na³sa³na²hẽ³la².

20 Kris²tu³jah¹la² ũ³sa²si¹hã³sa³ha²kxai³
 ũ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wã¹s³nu²khai³xa²
 ũ³ye³kxi¹nx2ti³kxa² yã¹nxe² e³kxi¹nx2ta¹wa².
 Txa²wã¹s³na²hi²sen³kxai³lu² ã³ya³lx¹nx2ti³te³lhx³
 nx2na³la². Sa²yxo²ã³ah³lx¹txa³hẽ¹la².
 21 Nxe³s³xã³ Kris²tu³jah¹la² ko³nxe³ti³
 kãi³ti³hex1ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³kxan²ta²
 Txa²wã¹s³na² hi²sen³kxai³lu² ko³nxe³ti³
 kãi³ki³kxa² yo³ha² so²hxa³kxi²nẽ³jah¹lo²su²
 ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Kris²tu³jah¹la²sa³.
 Nxe³ha²kxai³ txa²wã¹ki³na¹xai²na²
 sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² a²n³u²kxi²s³xã³
 yxau³n³u¹ki³kxai²nã³n³tu³ Txa²wã¹s³na² yen³nã³a¹
 wain³te²lo³tẽ³na³la².

6

1 Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na²
 ya³lxi³nū¹sa²sī¹na²hē³la². Nxe³nū¹sa²sī¹nha²kxai³
 Sū³na² a²wa³ka³la² wa³kon³kxi²sī¹na¹wa²,
 ī³hxī²kat1sa²sī¹nha²kxai³la². Nxe³sa²sī¹nha²kxai³
 wxāi²kxai³ Txa²wā¹sū³na² kāin² thāi³ti³la²
 a³lxi¹nx2ti³ju³ta² kwa² ā³na¹yah³lxi³txa³hē¹la².
 2 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 ain³kxi¹jah³lxi³hē¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹.
 — Wi¹lī²nx2ti³tāu³a² ain³kxi¹nx2ta² wi¹. Nxe³ha²kxai³
 ā³non²ta³kxi¹nx2ta¹je³nāu³wa³kxa²
 wxā²kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 ā³wa²su¹txa²lxa¹wi¹.
 Txa²wā¹sū³na² nxe³tah¹hxai²hē¹la².
 Nxe³ha²kxai³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hē¹la², Hī¹na¹
 Txa²wā¹sū³na² ā³non²ta³kxi¹nx2ti³ju³ta² yū²na³la².
 Wxa²ē¹nāu³ai²na² sa²wa²su¹txa²lxi³ju³ta² hī¹na²
 yū²na³la².
 3 Jā¹nxe³jut3su² ha²kxai³ kō³nxe³ti³
 o²la³kxi³na¹ju³ta² a³ya³ti³kxa²yān³txi³su²
 wi¹ju³ta² so¹lxi³ kāi³a¹wa². Nxe³ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³wā³wā³txi²si¹hai¹na¹ju³ta²
 ten³sa²nxa³nha²wa². 4 Ha³lo²a² ī²li³ju³ta²
 ī³ha¹txi²na¹kxai²nān²tu³ Sū³na² wān³txai²na²
 so¹lxi³ wain³txi³ sa²yxo²we¹ti³ten³sa³nha²wa².
 Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Sū³na² sa³wit3su²
 ye²na¹kxe³su² ī²kxi¹xi²sah¹lxin¹tu¹wa². Ha³lo²a²
 ī²li³ju³ta² wi¹ta³nxa² kō³ta³nxa² nxe³ju³ta²
 nxe³khauh²sa³kxai²nān²tu³ ya³lo³txi²sa³nha²wa².
 A²nū²a² sa²kxai³lu² Sū³na² wān³txa² sa²yxo²ā³te²a²
 nxe³te²a² sa²kxai³lu² kō³ton³kxi²sai¹nha²kxai³,
 txa²wa³ka³la² sa³te¹ju³ta³lot3sa³ha²kxai³, ha³lo²a²

hxi²kan¹sa²nxa³kxe³su² hxi²k_äu³k_äut3sa³ha²kxai³,
 Nxe³sa³kxan²ti³ ya³lo³txi²sa³nha²wa². 5 Kāin²
 ī³wait1sai¹nha²kxai³ ye³ka³lxa¹txi³ sxi²ha²
 kan²thī³na² ū³tī¹kxi²sai¹nha²kxai³, a²nū²a²
 ko³nxe³thin¹tū³k_ä³txa² ā³nha¹nha³kxi²sai¹nha²kxai³
 khāuhx3sai¹nha²kxai³ nxe³sain¹to³hxai²na²hē³la².
 Te²yā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² wa³ka³la²
 wa³kon³sxā³ hxi²tha³khaix1sa²to³ha²kxai³
 wa³ka³la²li² kāi³a³lan²to³ha¹ha²kxai³
 he³ja³lut2sa²to³ha²kxai³ nxe²yxau²xai³lhxai²na¹hē³la².
 6 Wi¹lhin¹sxā³ kāi³a¹ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
 wa³ka³la² e³la¹ kāi³a¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² wi¹jau³xa² wxi²kan¹txi³
 ī³hen³txi³na¹wa². o²la³kxi²na¹wa². Ya³nān³ta³ki²la²sxā³
 thāi³ti³la² ā³non²ta³kxai¹na¹wa². A²nū²a² yxo²ha³kxa¹
 Yāu³ka³jxah¹la² nxū²kwāi³yxau³sa²na³la².
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²i²tū³k_ä³txa²
 yxo²ha³kxa¹ a³lx²nyhu¹a¹wa². 7 Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² so¹lx³ ya²la³lyau³xa² so¹lx³
 ī³hen³txi³na¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 ī³hxi²kat1sa³na²hē³la². ī³nu³kxūn³ti³sa³na²hē³la².
 Nxe³sa³ha²kxai³ so³ta²to² te²hū³na¹wa².
 Nxe³tū³k_ä³txai²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a²
 ha³nxe³lx³ju²ta² ī³ha¹txain¹kxai²nān²tu³
 nū³kxūn³txi³ he¹kxi² wai³nxa³ju³ta²
 ī²ain¹kxai²nān²tu³ sa²wai³kxi²te³lhxā³ o²la³kxi²
 nxain¹te²ju²hē³la². Te²a² yā¹nxe³jut3sū³nxe²
 Txa²wā¹sū³nai²li² ī³hxi²kat1sa³ha²kxai³ ko³nxe³ju³ta²
 ā³na¹la³kxi²la² nxe² sa²tē³a¹wa². Nxe³ha²kxai³
 a²wi¹ju³ta² so¹lx³ sa²wai³kxi²so¹na¹wa². 8 A²nū²a²
 ī²li³te²a² sa²nēn¹kxi²sain¹ta³nxa² sa²yxo²ā³ta³nxa²
 nxe³sa³kxan²ti³ Txa²wā¹sū³na² sa²yxo²ā³nxa³wa².

Te²yā¹nxe² kō³nxe³ti³ e³kxi²tā³nxa² wi¹le³kxi²tā³nxa²
nxe³sa³kxan²ti³ Txa²wā¹sū³na² sa²yxo²ā³nxa³wa².
Jā¹nxe³sxā³ ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³a¹kxan²ti³:

— Jah¹lai²li² a²nū²a² ā³ke³tū¹jah¹lai²la¹wi¹.
Nxe² ki³ha¹kxi²sain¹sxā³ nxe³sain¹toh³na³la².
Nxe³sain¹kxan²ti³ Txa²wā¹sū³na² sa²yxo²ā³nxa³wa².
9 Tū¹kā³txa² a²ha³ti³xa² ī²sai¹nxa³hē³la².
Yxān¹ta¹ nū³ka³txi³ ā³xa² ī²sain¹na²hē³la².
A²ha³ti³xai²na² ya³lu²ye²na¹ju³ta² ī²sain¹na²hē³la².
Yxān¹ta¹ ka³tēn³su² yxau³ye¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Khāuh³lxa³ti³sain¹kxan²ti³ hai³txi³
ya³lun²nxa³hē³la². 10 ī³āin²ta³kxi²sain¹kxan²ti³
āu³txi³ ka³li³sa³nha²wa². Yen³kxi³khai³xa²
yū³sa²nxa³kxan²ti³ oh³xai²nān¹ta² yen³kxa²
ū³hū¹sa²kxi³sa¹wa², Txa²wā¹sū³na²
ū³yhe³wāx3sa²ju³ta²sa³. Yen³kxi³khai³xa²
yū³sa²nxa³kxan²ti³ nū¹ka³na¹ oh³xai²nān¹ta²
yen³kxa² yū³khaix1na¹wa².

11 Ko³rīn²to²thī³na² yxau³yah³lxin¹te² ī³nxa²
txa²wā³tā³syah¹lxi¹lxa². Nxe³jah³lxi³wxa². E³la¹
e³kxi¹nx2ta¹wa². A³lxi²khai¹nxe³nx2ta¹nha²wa².
12 Txa²ē¹nāu³ai²na² āu³txi³ a³lxi¹nx2ta¹ju³ta²
ūh³wxe³nūh¹nx2ta¹nha²wa². Jā¹nxe³sa²sxā³
wxāi²na² sa²kxai³lu² a³lxi²syah¹lxin¹ju³ta²
ūh³wxe³nū¹syah¹lxa³lxa². 13 Txa²wē³ha³lxa²
yā¹nxe² e³kxi¹nx2ta¹wa². A³lxi¹nx2ta¹kxai²yā¹nxe²
a³lxi²sah¹lxi³hē¹la².

Yxo²i²xa³te²la³ ā³ya³lxi²ki³jau³su²

14 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²i²xa³te²a²
ā³ya³lxi²nyhu¹ah³lxi³txa³hē¹la². A²nū²a²
wain³txi³ kāi³te²na² kō³nxe³ti³ kāi³te²na²
nxe³sxā³ ya³lxi³nyhu¹sxā³ yxau³te²sxa³yu²hē³la².

Te²yā¹nxe³sxā³ a²nū²a² ha²te¹ta² a²wa³kxēn³yah³la²
 ka³nxah³ta² a²wa³kxēn³yah³la² nxe³sxā³
 hxi²kan¹txi³ yā³lxi²nyhu¹sxā³ ai³te²sxa³yu²hē³la².
 15 Te²yā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la² sa²kxai³lu²
 Sa³ta³na²jah¹la² sa²kxai³lu² hxi²kan¹txi³
 yā³lxi³nyha¹te²sxa³yu²hē¹la². Kris²tu³jah¹la²
 wān³txa² yxo²i²jah¹lai²na² a²ē¹nān¹jau³xa²
 ha³na³ka³lxi³ni² yxo²i²xa³jah¹lai²na²
 a²ē¹nān¹jau³la³ ha³na³ka³lxi³ni² nxe³te²ju²hē³la².
 16 Txa²wā¹sū³na² sxi²ha² ā³wi¹hain¹to³te²a²
 ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ Txa²wā¹sū³nu²su²
 ki³lxo³nxe³te²a² sxi²ha² ā³wi¹hain¹to³te²a²
 ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ te²ju²hē³la². Nxe³sxā³
 yxo²i²ki³tū³kā³txi³ki³na¹xai²na² sa²kxai³lu²
 Txa²wā¹sū³na² sxi²ha² ka³ten³su² thī³nhū³ki³tā³la².
 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu²
 e³kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². E³kxi²te³nah¹lxi¹:
 — Tū¹ka³txai²na² ya³lxi²hain¹sxā³
 nxū²kwai³yxau³ai¹na¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nān²tu³
 A²sū³nu²su² yai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³te²nāu³xa²
 Txa²sa³wi³ha³lxi³su² ti³hi¹tai¹na¹tu¹wi¹.
 Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². 17 Te²yā¹nxe³jau³xa²
 Ju³te²a² nū³kā³txu¹tai²na² a²ne³nxē³na²
 āh¹e³te³nah¹lxi¹:
 — Yxo²i²xa³tū³ka³txai²na² kāi³hxai²kxai³
 jā¹xah³lxi³ta³lxi¹. Ko³nxe³ju³ta²
 wxā²wxai³yah³lxi³txa³hē¹li¹.
 Wxa²wxai³yah²lxan³kxai²nān²tu³ wi¹lhin¹sxā³
 ī²nx2ta¹tu¹wi¹.
 18 Wi¹lhin¹sxā³ ī²nx2ta¹kxai²nān²tu³
 wxā²wī³nu²su² ye¹nx2ta¹tu¹wi¹.
 Nxe³sxā³ txa²wē³ha³lxi³lot3txa²lxa¹tu¹wi¹.

Txai²na¹xai²na² Sū³na² nū³kxūn³khaix1nx³sxā³
 A²si³yxau³kah³lo²na¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹wi¹.
 Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

7

¹ Txa²yā³lxi³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹wa².
 Jau¹xai²na² ha³kxa¹ ain³kxi²kī³jau³xai²la¹wa².
 Txa²wā¹nū²a² kō³nxe³ti³ kāi³kī³ju³ta² ā³na¹i²,
 txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² kō³nxe³ti³ ain³nha¹jau³xa²
 ā³na¹i² Txa²wā¹sū³na² wān³txa² so¹lxi³
 sa²yxo²wet1sxā³ yxau²xai³li² nxe³a³sah¹lxi³wxa².
 Nxe³kī³kxai²nān²tu³ txa²wā¹nū²a²nāu³a² whāi²na¹
 wxa²hxan³kxa²ti³sxā³ wxe²xai³nē³tu¹wa².
 Txa²wā¹sū³na² kāin² sa²nēn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa².

Pau²lah³la² ī³ka³li³kxi²jau³su²

² Jā¹nxe³ju³kxai³lu¹ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 wi¹lhit1sxā³ yxo²ī²nha²ya³sah¹lxi³hē¹la².
 Kō³nxe³te²lot3sain¹te²na² ain³kxain¹yah³lxi³txa³hē¹la².
 Wxa²nū³kā³txi³ ī³nxa² ī²li³te²a³ hai³txi³
 kō³nxe³ti³ kāi³ūh¹nx2ti³nxa³ha²kxai³ hai³txi³
 ī³ki³ha¹kxi²sxā³ ī³tih³nxe³nx2ta¹ju³ta³la³
 yū²nxa³ha²kxai³ hai³txi³ ā³ke³tū¹nx2ti³sxā³
 wxa²yen³kxa² kāi³so¹kxi¹nx2ta¹ju³ta³la³
 yū²nxa³ha²kxai³ nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
³ Nxe³na¹jau³xai²li² kō³nxe³ti³ ī³yī¹li¹nx2ta¹ju³ta²
 ten³te²txā³wa². Ā²la² e³kxi¹nx2ta¹la².
 A³lxi¹nx2ta¹wa². Ā³nū²kxi²sxā³ yxau³kī³kxa²
 yā¹nxe³sxā³ ain³sa²tē³kxi¹lxa¹nx2ta¹wa²,
 wi¹yxau³tā³nxa² ya³lu²tā³nxa² nxe³na¹kxan²ti³na².
⁴ Yxo²ī²nx2ta¹wa². Kāin² ī³sa²nēn¹kxi¹nx2ta¹nha²wa².
 Sa²ye³kwē²kxi²sah¹lxin¹nha²wa². Khāuh³lxa³ti³khaix1sain¹kxan²ti³

txa²ẽ¹na² ᾳu³txi³ ka³li³ha¹ju³ta² wa³kxih³
wxē³nha¹wa².

5 Nxa²ha¹te¹ Ma³se³to²na²ko³xai²na²
ã³wih¹sxã³ ai³lha²thet³ta¹hī¹nān¹te²tū³
ĩ³ye¹nxi²na¹ju³ta² yū³tu³nxa³hē³la². Yxo²xūn³txi³
ĩ³kwai²kxi²sa²te²a² yū³ha²kxai³ txa²ẽ¹nāu³ai²na²
ᾳu³txi³ yuh³lx³khaix¹sa³hē¹la². 6 Nxe³na¹ka³tu³
Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu² a²nū²a²
yuh³lx³te²a² ã³non²ta³kxi²jah¹lai²la¹wa².
Jā¹nxe³sa³hē¹la². Ti²to³jah¹lai¹tā² wxā³hī¹na¹
ĩ³ya³lot³ti²lot³sai¹nhē¹la². 7 Nxe³kxa²yu³su²
wxa²ha³ta³nxa² ĩ³hen³txi³sain¹na²hē³la².
Ti²to³jah¹la² sa²ye³kwē²kxi²sah¹lxin¹ju³ta²nū³a²
ĩ³hen³txi³sain¹na²hē³la². Ne³kan²kxi²sah¹lx³ta¹hxā³nhē¹la².
ĩ³ye³i³yon²ta³kxi²sa²te³lhxā³ sah¹lx³ta¹hī¹nhē¹la².
Nxe³sah³lxin¹jut³su² ka³lih³khaix¹sa³hē¹la².

8 Txa²ha³teh³nxā³nxai³tā² ū³wha²li¹la¹txā³nxai³tā²
ĩ³ain²ta³lx³nx2ta¹kxan²ti³ ū³wha²li¹la¹hī¹na¹
hai³txi³ yū³tā³lx³ti³ e³kxi²nha²nxa³hē¹la².
A²hī¹na¹ ĩ³ain²ta³lxai¹na¹tū¹xā¹. Nxa¹hē¹la².
A²nxe³txā³nxa² txa²ha³teh³nxā³nxai³tā² yan¹nāu³a¹
ha³la³jen¹nāu³a¹ ĩ³ain²ta³lx³nx2ta¹jau³xa²
ain³kxi²na¹hī¹na¹ ū³wha²li¹la¹ju³ta³nū³a²
yu³tā³lx³ti³ e³kxi²nha¹hē¹la². 9 Nxe³na¹ta¹
hī¹na² ka³li³sa³nha²wa². Txa²ha³teh³nxā³nxai³tā²
ĩ³ain²ta³lx³nx2ta¹jau³xa² ĩ³ka³li³sa²nxa³hē¹la².
Yxān¹ta¹ ĩ³ain²ta³lx³jah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
yu³tā³lx³ti³ ain³nyha¹lx³ta¹hī¹nhē¹la².
Txa²wā¹sū³na²hi²sen³su²ĩ³ain²ta³lx³nx2ti³na²hē³la²,
ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³tai³tā²
ã³na¹si¹yhah³lxin¹jau³sa². Nxe³ha²kxai³
ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tā² wain³na²hē³la².

10 Txa²wā¹sū³na² hxi²ka² ī³āin²ta³kxi²nē³na³la²,
 ko³nxe³ti³ kāi³ki³ju³ta² ā³na¹si¹nhē³jau³sa².
 Ā³na¹ki³kxai²nān²tu³ txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²
 wxa²hau³ko³tē³lh̄³nx2na³la². Nxe³ju³tai²li²
 ka³lih³kxi²sa²na³la². Yxān¹ta¹ yuh³xai²nān¹jah¹la²
 hxi²ka² ī³āin²ta³kxi²nē³kxai²nān²tu³ hai³txi³
 a²ko³nxe³ti³ kāi³ki³ju³ta² ā³na¹h̄³ki³sxa³wa².
 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² ha³lo²a² ā³wih¹ju³ta³nū³a²
 yū²nxa³lho³la². 11 Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu²
 ī³āin²ta³lxi³nx2ti³ju³tan¹te²kxa³yā³lhu²
 wxi²kan¹txi³ ain³nyhah¹lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Hā²wxān³txa³ ko³nxe³ti³ kāi³ju³tai²li²
 ā³wa²sut1sxā³ yxau³yah³lxin¹kxe³su²
 wā²nā³ūh¹sah¹lxi³ta¹hi¹nhē¹la². ī³āu²lxah¹lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Txa²wā¹sū³na² ī³an³ta³kxi¹nx2ti³kxa²yān³txi³su²
 hxi²waun³txi³yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Ne³kan²kxi²sah¹lxi³ta¹hxā³nhē¹la². Wā²nxūh¹
 hxi²kan¹txi³ wi¹lhau³kot3jah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Ko³nxe³ti³ kāi³jah¹lai¹tā² ī³wait1si¹yhah³lxin¹jau³su²
 o²la³kxi²yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la². Ju¹tai²na²
 a²yxo²ha³kxa¹ Txa²wā¹sū³na² kāi³si¹nx2ti³na²hē³la².
 Ā²la² sa²yxo²we¹jah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².

12 Nxe³na¹ha²kxai³ a²kxā³nxa²
 ū³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Ko³nxe³ti³
 kāi³jah¹la² sa²wai³wai³jut3su² ta³nxa²
 khāuh³lxa³tē³nh²jah¹la² ī³tih³nxe³nx2ti³jut3su²
 tā³nxa² ū³wha²li¹lh̄³nx2ti³nxa³hē³la².
 Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹
 txa²wān³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
 sa²wai³wait3sxā³ sa²yxo²wet1sah³lxin¹ju³ta²
 e³lxah²lxi³ye¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

13 Nxe³na¹jau³su² sa²ye³kwē²kxi²sah¹lxin¹nha²wa².
 Nxe³sah¹lxin¹ju³tan¹te²kxa³yā³kxai³la¹
 Ti²to³jah¹la² ka³lih³kxi²la²nha² wxā³ha²kxai³
 ka³lih³khai¹sa²nūn³nha²wa². Jah¹lai²na²
 hxi²waun³ta³kxi²nx2ti³ju³tai³tā² ā³wxe³nūh¹yah³lxi¹lxa².
 14 A²kxā³nxa²wxa²ha³ta³nxa²wi¹le³kxi²khai¹nxū¹hai¹na¹hē³la².
 Nxe³na¹kxan²ta² ī³āin²ta³kxi²si¹sah¹lxa³nhē¹la².
 Wān³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tā²
 ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
 Te²yā¹nxe³sxā³ ī³hen³txi³nūh¹nx2tai¹na¹jau³xa²
 ya²la³tū³je¹nx2ti³na³la². 15 Sa²yxo²we¹tain¹yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
 Sū³na²wān³txa²sa²yxo²ā³ti³ten³yah³lxi³ta¹hxā³nhē¹la².
 Nxe³ha²kxai³ a³lxi²nx2ti³ju³ta² ā²la² kāi²non³na³la².
 16 Jā¹nxe³na¹jut3su² ka³lih³khai¹sa³nha²wa².
 Ha³lo²a² ī²li³ju³ta² hxi²ka¹ka¹nha²la² txa²yen³nāu³a²
 yxau³yah³lxi¹lxa².

8

Txa²wā¹yen³kxa² wā²nhūh¹jau³su²

1 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ Ma³se³to²na²ko³nāu³ai²na²
 yxo²ī²tū³ka³txi³nāu³xai²na² kāi³ain¹ju³ta²
 ī³yau¹ū³nx2ta¹tu¹wa². Txa²wā¹sū³na² kāin²
 thāi³ti³la² a³lxi²ju³ta² ī³yau¹ū³nx2ta¹tu¹wa².
 2 A²ē¹nāu³ai²na² khāuh³lxa³tē³nha²khai¹nhai¹nha²kxai³
 ko³ton³khai¹xain¹ta¹hē¹la². Nxe³kxan²ti³
 āu³txi³ ka³lih³si¹jau³su² hxi²kxā³sxā³
 ū³hū¹ain¹ta¹xa³hē¹la². Yen³kxa²
 hxi²txa³yain¹kxan²ti³ ū³yho³hi²txā³nxa²
 hxi²kxā³sxā³ wā²nhū¹nyhain¹ta¹xa³hē¹la².
 3 Yen³kxa² yū³ain¹kxa² wā²nhū¹nyhain¹ta¹hē¹la².
 Nxe³nyhain¹kxa²yu³su² ya³lo³txi³khai¹nxe³sxā³
 ā²la² kāin² ū³hū¹nyhain¹ta¹hē¹la². Ya²la³tū³la².

Kwa³na³ain¹nxa³kxan²ti³ ya³lo³txi³nyhain¹ta¹hē¹la².

4 Nxe³sxā³ e³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹sū³na² yxo²i³ain¹te²a²

Ju³te²a²ko³xan¹te²a² ā³non²ta³kxi²ti³ten³sa²sīn¹nha²wi¹.

Nxe³sain¹na²hē³la². Nxe³jau³xa² ye³ka³lxa¹txi³

e³kxi²sain¹to³nha²hē³la² 5 Nxe³ain¹nū²la²

ten³si¹hai¹na¹kxa²yū³su² Txa²wā¹sū³nai²li²

sa²yxo²wet1sān²nū²la² hā²wxān³txa³

sa²yxo²wet1sain¹nūn³na²hē³la², Txa²wā¹sū³na²

ten³jau³su² ha²kxai³la². 6 Nxa²ha¹te¹ nxai¹nha²kxai³

Ti²to³jah¹la² sa²kxai³lu² yen³kxa² ī³sa²si¹hā³

ā³si³wxe³jah¹lai²na² ī³ye³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Ko³rīn²to²thī³na² ā³nxai³txu¹li¹. Yen³kxa²

wā²nhūh¹sxā³ ū³hū¹nyhain¹te³na³li¹. Yen³kxi³

txa²te²nāu³xa² a³lxi²nūn²ta³kxi²tū³ka³txi³su²

ha²kxai³ ū³hū¹nyhain¹te³na³li¹. Nxe³ha²kxai³

ā³nxai³sxā³ ī²txai¹nū¹li¹. Nxe³na¹hē³la².

7 Nxe³ju³tai²li² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹

ā³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Yxo²i²yah³lxin¹kxa²

kāi²nha²kxai³, Txa²wā¹sū³na² wān³txa²

kāin² ī³hen³txi³yah³lxi¹nha²kxai³ a²hoh³lxi³su²

khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³, a²nū²a² ī³xa²

ā³non²ta³kxi²ju³ta² ten³khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³,

a³lxi²khaix¹syah¹lxi¹nha²kxai³, nxe³ju³tai²na²

yxo²ha³kxa¹ ī³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³

ā²la² kāi²non³sxā³ a²nū²a² ī³xa² wxa²yen³kxa²

wā²nhū¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

8 Na¹jau³jau¹xai²na² kwa³na³nx2ti³nxa³lho³la².

Yxān¹ta¹ yxo²i²tū³ka³txai²li² ya³lo³txi³khai¹xain¹ju³ta²

ī³yau¹ū¹nx2ti³te³lhxā³ ye¹nx2ta¹wa².

Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tū³ ya²la³tū³ kāin² a³lxi²tā³nxa²

jū¹nxe² so¹lxi³ a³lxi²tā³nxa² sah¹lxin¹ju³ta²

a³ya³ti¹nx2ta¹tu¹wa². 9 Txa²wā¹hxī²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² te²kxai³lu²
 kā³nxai³kxai³ Txa²wā¹sū³na² yxau³ju³ta²
 yxau³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wā¹sū³na²
 yen³kxa² ha³kxa¹ yū³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Yxān¹ta¹ kāin² thāi³ti³la² a³lxi²nē³nha²kxai³
 yen³kxai²li² a³lxi²nxa³ha²kxai³ ha³lo²ai²na²
 a³lxi²nxa³ha²kxai³, ju¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 ā³na¹nū²la² yen³kxi³txa²jah¹la² yā¹nxe³sxā³
 a³ka³nxi²sxā³ wxā³nū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Yen³kxa² ā³na¹ū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²
 Nxe³ha²kxai³ yen³kxi³sih¹nx2ti³jau³su²
 nxe³nx2ti³kxe³su² yen³kxi³yah³lxi¹lxa².
 Nxe³nx2ti³sxā³ yen³kxi³ txa²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
 Je³su²jah³la²sa³.

10 Jā¹nxa¹ju³tai²li² kwē³ko³nhī¹nai³tā²
 yen³kxa² wā²nhū¹sxā³ ū³sa²si¹hā³yah³lxin¹ju³ta²
 ā³si³wxe³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Yah³lxi¹nha²kxai³
 hī¹na² ta³lun²yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wain³te²sī³lxih³na³la². A²wi¹lhī¹na² wxāi²na² so¹lxi³
 Ju³te²a²ko¹xan¹te²a² yxo²ti²tū³ka³txa² wxa²yen³kxa²
 wā²nhū¹sxā³ ū³sa²si¹hā³yah³lxī³ta¹hī¹nhē¹la².
 Hai³txi³ a²nū²a² ā³xai²na² sa²kxai³lu² yen³kxa²
 wā²nhū¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².
 11 Yxah³lxin¹ju³ta² yen³kxa² wā²nhū¹ain¹yah³lxin¹ju³ta²
 ā³na¹ah³lxī³txa³hē¹la². A²wi¹lhī¹na²
 ya³lo³jah¹lxin¹kxu¹ jā¹nxe³jah³lxi³hē¹la².
 Ū3yho³hi²txā³nxa² yū³yah³lxin¹kxa² yā¹nxe³sxā³
 wā²nhū¹txai¹yah³lxī³hē¹la². 12 Jā¹nxe³sxā³:
 — Yo³hi²ki³a² yū³na¹kxa² wā²nhū¹ai¹na¹tū¹xā¹.
 Yxah³lxin¹kxai²nān²tu³ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ten³yah³lxin¹ju³ta³nū³a² Txa²wā¹sū³na²

$\tilde{i}^2nx2ti^3tu^1wa^2.$ $Wi^1lhit1sx\tilde{a}^3$ $\tilde{i}^2nx2ti^3tu^1wa^2.$
 $Y\tilde{u}^3nx2ti^3xa^3kxe^3su^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$
 $\tilde{i}^3ain^2txi^3si^1nxa^2lxi^3xa^3lho^3la^2.$
 13-14 $J\tilde{a}^1nxe^3ju^3kxai^3lu^2kain^2wa^3ka^3li^3yu^3ta^3lo^3txa^2lxi^3ha^2kxai^3$
 $a^2n\tilde{u}^2a^2$ \tilde{a}^3xa^2 $wa^3ka^3la^2$ $\tilde{a}^3wa^2sut1sx\tilde{a}^3$
 $yxau^3ai^1nha^2kxai^3$ $nxe^3ju^3ju^1tai^2li^2$
 $wai^3nh\tilde{i}^3nx2nxa^3wa^2.$ $Ten^3te^2tx\tilde{a}^3wa^2.$ $Yx\tilde{a}n^1ta^1$
 $wx\tilde{a}i^2na^2$ yen^3kxa^2 $y\tilde{u}^3yah^3lxi^1nha^2kxai^3$
 $w\tilde{a}^2nh\tilde{u}^1ain^1yah^3lxin^1ju^3ta^2$ $h\tilde{i}^1na^2$
 $wain^3na^3la^2.$ $Nxe^3yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}n^2tu^3$
 $k\tilde{a}^3n\tilde{a}u^3a^1$ $yen^3kxi^3txa^2yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}n^2tu^3$
 yen^3kxa^2 $y\tilde{u}^3ain^1te^2a^2$ $te^2y\tilde{a}^1nxe^2$
 $\tilde{a}^3non^2ta^3kxi^2xi^1nx2tai^1tu^1wa^2.$ $Nxe^3ki^3kxai^2n\tilde{a}n^2tu^3$
 $a^2yxo^2ha^3kxa^1$ $hau^3kon^3txi^3h\tilde{i}^3ki^3t\tilde{a}^3la^2.$
 15 $Te^2y\tilde{a}^1nxe^3jau^3xa^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$ $w\tilde{a}n^3txa^2$
 $\tilde{u}^3wha^2li^1jau^3xai^2na^2$ $nxe^3te^3nah^1lxi^1:$
 — $Yain^3txa^2$ $kain^2$ $wxa^2so^1te^2su^2$ te^2a^2 hai^3txi^3
 $w\tilde{a}^3kon^3ta^1hxai^2nxa^3h\tilde{e}^1li^1.$ $Te^2y\tilde{a}^1nxe^3sx\tilde{a}^3$
 $j\tilde{u}^1nxa^2$ so^1lxi^3 $wxa^2so^1te^2su^2$ te^2a^2 $yain^3txa^2$
 $taut3ton^3ta^1hxai^2nxa^3h\tilde{e}^1li^1.$
 $Nxe^3yain^1ta^1hxai^2h\tilde{e}^1la^2.$

Ti²to³jah¹la² he¹jau³su²

16 $J\tilde{a}^1nxa^1jut3su^2$ $Ti^2to^3jah^1la^2$ $txai^2y\tilde{a}^1nxe^2$
 $kai^3n\tilde{u}n^3na^3la^2.$ $\tilde{A}^3non^2ta^3kxi^1nx2ta^1ju^3ta^2$
 $ten^3sa^2hxai^2kxai^3$ $j\tilde{a}x1jah^1lo^2su^2$ $n\tilde{u}n^3na^3la^2.$
 $Nxe^3ju^3tai^2li^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$ $sa^2n\tilde{e}n^1kxi^2to^3ha^1wa^2.$
 17 $A^2nxe^3jah^1lai^2li^2$ $ain^3kxi^2sa^3na^2h\tilde{e}^3la^2.$
 $Nxe^3sa^3kxa^2yu^3su^2:$
 — $T\tilde{u}^1k\tilde{a}^3txai^2li^2$ $\tilde{a}^3non^2ta^3kxi^2na^1t\tilde{u}^1x\tilde{a}^1.$
 $Nxe^3n\tilde{u}h^1nx2ti^3jau^3su^2$ ha^2kxai^3 $wi^1lhi^1nha^2kxai^3$
 $wx\tilde{a}^3si^2nx2ti^3ju^3ta^3n\tilde{u}^3a^2$ $w\tilde{a}^2nx\tilde{u}h^1$
 $\tilde{a}u^1la^3kxi^1nx2ti^3na^3la^2,$ $Ti^2to^3jah^1la^2sa^3.$

18 Nxe³nx2ti³kxai²nān²tu³ t̄j³nx2ti³kxai²nān²tu³
 txa²yā³lxa² ī³sa²si¹hā³nūn³na¹tu¹wa².
 A²nxe³jah¹lai²li² txa²wā³tā³yah³lai²la¹wa².
 Txa²wā¹sū³na² yxo²ī²tū³kā³txi³nāu³xa² yxo²ha³kxa¹
 nxe²e³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹.
 Sa²nēn¹kxain¹kī³tu¹wi¹. Nxe³ain¹na³la².

19 Nxe³kxa²yu³su² yxo²ī²tū³kā³txa² hxi²ka² ī²sxā³
 sa²so¹ain¹na²hē³la². Ā³si³tē³kxi²sa²sīn¹si¹jau³su²
 ī²sxā³ sa²so¹ain¹na²hē³la². Ū³yo³hi²ki³a² tē³sxā³
 wā²nhū¹ain¹jah¹lo²nū³su² ā³si³tē³kxi²sa²sīn¹tu¹wa².
 Nxe³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 sa²nēn¹kxi²sī¹na¹tu¹wa². Te²yā¹nxe³sxā³ a³lxi²sxā³
 ā³non²ta³kxi²waun¹nyhu¹kī³ju³ta² ī²nē³lain¹tu¹wa².

20 Nxe² ai³lya³sain¹sīn¹kxai²nān²tu³ a²nū²a²
 ī²li³te²a² kō³nxe³te²lot3sain¹sīn¹jau³nū³a²
 yū³hī³nx2nxa³wa². Yxo²ī²sain¹sī¹nhī³nx2na³la².

Ū³yo³hi²ki³a² ki³ka³lxa¹txi³ tē³lxi²nha¹ha²kxai³
 kō³nxe³ti³ ī³kwāi²kxi²sain¹sīn¹kxa²yān³txi³su²
 txa²wā¹lon³nāu³xa² ā³si³tē³kxi²sāin¹sīn¹tu¹wa².

21 Wain³txi³ kāi³ū¹nha¹ju³ta² ten³sa²sī¹nha²wa².
 Txa²wā¹sū³na² ye³nāin²txi³ a²nū²a²nāu³xa²
 ye³nāin²txi³ e³la¹ wain³txi³ kāi³ū¹sī¹na¹ju³ta²
 ten³sa²sīn¹nha²wa².

22 Jā¹nxe³ju³kxai³la¹ wxā³ye¹nx2ti³tāu³a²
 txa²wā³tā³xa² ā³xai²na² ā³si³tē³la³kxain¹sxā³
 sa²si¹hā³nū³na¹tu¹wa². Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² sa²yxo²we¹jah¹lo²su² na³la².
 Ā³non²ta³kxi¹nx2ti³ju³ta² so¹lxi³ ten³jah¹lo²su²
 na³la². Ju¹tai²li² ī²sxā³ yxau²xai³la¹ha²kxai³
 ya²la³tu³tā³la². Jā¹nxe³sxā³ wi¹le³kxi¹nx2ta¹jau³su²

yxo²î²ha²kxai³ wxă³sî²nx2ti³ju³ta³nû³a²
 ten³khaix1nx2na³la², ã³non²ta³kxi¹nx2ti³te³lha³ka³.
 23 Nxe³nxa²ha¹te¹ Ti²to³jah¹la² sa²kxai³lu²
 î²û³sa²jah¹lai²la¹wa². Wa³kon³kxi²ya³sain¹na²hë³la².
 Nxa²ha¹te¹ a²wâ³tâ³xai²na² ã³si³të³la³kxain¹te²na²
 sa²kxai³lu² yxo²i²tû³ka³txi³nău³xa²
 û³sa²si¹hă³jah¹lo²su² yah³na³la². Kris²tu³jah¹la²
 sa²nën¹kxi²yah³na³la². 24 Nxe³ju³ta²
 a³lx¹tain¹yah³lx³hë¹la². Yah³lxin¹kxai²nău²tu³
 yxo³i²tû³ka³txi³nău³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 a³lx¹sah¹lxin¹ju³ta² e³la¹ î²ain¹nûn³tu¹wa².
 Te²yă¹nxûn³sxă³ sa²nën¹kxi²si¹nx2ta¹jau³su²
 î³ye³kxai¹na¹jau³xai³tâ² ya²la³tu³je¹nx2ti³tu¹wa².

9

Yxo²i²tû³ka³txi³kj³nău³xa² î²û³uh¹ki³jau³su²

1 Yxo²i²tû³ka³txa² Ju³te²an¹ko³xa² yxau³te²nău³xa²
 ã³non²ta³kxi²si¹hain¹yah³lxin¹jau³su²
 û³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³xa³lho³la². Txa²wă³txa²
 yû³sa²nxa³wa². Ä²la² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

2 Ä³non²ta³kxain¹yah³lxin¹ju³ta² ten³yah³lx¹lx².
 Ju¹tai²li² î²te²sa¹wa². Nxe³ha²kxai³
 Ma³se³to²na²ko³xan¹te²nău³xa² yxo²i²tû³ka³txa²
 yxau³te²nău³xai²na² nxe²e³kxai¹na¹hë³la².
 E³kxai¹na¹te³nah¹lx¹:

— Txa²wă¹lon³ti³nău³xa² Kre²sa²ko³xan¹te²nău³xa²
 yo³hi²ki³a² wă²nhû¹te³lhxă³ Ju³te²an¹te²a²
 yxo²i²tû³ka³txa² nxe³ain¹na²hë³li¹,
 kwë³kxi³hî¹nai³tâ²su¹. Nxai¹na¹jau³su²
 ain³kxi¹nx2taj¹nha²kxai³ kâin² ka³li³hain¹na²hë³la².
 Wxâi²yă¹nxe² kâi³ti³te³nain¹nûn³na²hë³la².

3 Jâ¹nxa¹jut3su² txa²wă³tâ³nău³xai³tâ²

ū³sa²si¹hā³ū¹nx2ta¹tu¹wa². Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ta¹
wān³txa² wi¹le³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tā²:

— Ya²la³tu³tā³li¹. Nxē³yah³lxin¹tu¹wa².
 Nxē³ha²kxai³ ū³yho³hi²kī³ki³nū³a²
 wā²nhū¹yah³lxin¹ki³nū³a² āu¹la³kxi²ta³lun²yah³lxin¹tu¹wa².
 Ju¹tai²li² nxe² yxo²i²nx2ta¹wa².
 4 Nxē³yān¹tah¹lxi³na¹ nxe²nxa³ke³la³te²kxai³la¹
 Ma³se³to²na²ko³xan¹te²a² wxā³jah¹la²nāu³xa²
 ā³si³tē³la³kxi²sa³kxai²nān²tu³ āu¹la³kxi²
 ta³lun²yah²lxan³ke³la³te²kxai³ āu²li²sa²sī¹nhī³nx2na³la².
 Nxē³sa²sī¹kxan²ti³ āu²li²khaix1yah³lxī³nū³nhī³nxa¹lxa².
 Yxo²i²nx2ti³sī¹na¹ha²kxai³ āu²li²khaix1yah³lxī³hī³nxa¹lxa².
 5 Jā¹nxe³na¹jut3su² txa²wā³tā³nāu³xa²
 ī³sa²si¹hā³ ne³ka²ta¹hai¹na¹hē³la².
 Yen³kxa² wā²nhū¹yah³lxin¹ki³nū³a²
 hau³ko³te³lhxā³ wxā³ain¹tu¹wa².
 A²kxā³nxai³tā² e³kxain¹yah³lxin¹kxa²
 hau³ko³je²yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ta³lun²ye²yah³lxī¹nha²kxai³
 ū³whā¹yah³lxin¹tu¹wa². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wxā³na¹hī¹na² ū³nhū²kā¹yah³lxī³hī³nxa¹lxa².
 Nxē³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ wā²nxū¹hī¹lxī³sxā³
 ū³nhū²kxi²yah³lxin¹ju³ta² hxi²kxā³sxā³
 wā²nhū¹yah²lxan³ju³ta² e³lxah²lxī³tu¹wa².
 Kwa³na³nx2ti³nxa³ju³ta² e³lxah²lxī³tu¹wa².
 6 Txa²wā¹e³kxi²nyhu¹kxi³jau³xai³tā³
 ain³kxi¹xi²nha¹jaxah³lxī³hē¹la². Ain³kxi¹xi²nhyah¹lxin¹te³nah¹lxī¹:
 — Yain³txa³ki³a² tē³sxā³ hxi²kxā³u³txi³
 ū³whī¹ki³kxai²nān²tu³ kxā³nāu³a¹ jū¹nxa²
 so¹hī³kī³tā³li¹. Yxān¹ta¹ yain³txa³ki³a²
 hxi²kxā³ki³sxa³kxe³tu³ ū³whī¹ki³kxai²nān²tu³
 kxā³nāu³a¹ yain³txa² kāin² so¹hī³ki³tā³li¹.

Nxe³hxai²tai¹tu³wa². Nxe³kxa² yā¹nxe³sxā³ jū¹nxa²
so¹lxi³ wā²nhū¹yah³lxin¹kxai²nān²tū³ kxā³nāu³a¹
jū¹nxa² so¹lxi³ so¹yah³lxin¹tu¹wa². ⁷ Te²yā¹nxe³sxā³
ī²li³te²a² a²wān³txi³kxai³lu¹:

— Txa²yen³kxa² wā²nhūh¹nxa²sa²nxa³nhai¹.
Nxēn¹ke³la³te²kxai³ wxā²yen³kxa²
wā²nhūh¹txa³hē¹la². Te²yā¹nxe³nūn³nū²la²
a²nū²ai²li² wxā³sxā³ kwa³na³nxa²kxai²nān²tū³
wet¹txa³hē¹la². Yxān¹ta¹ wxā²ē¹nāu³ai²na²:
— Wi¹lhin¹sxā³ wā²nhū¹ai¹na¹tū¹xā¹.
Nxēn¹kxai²nān²tū³ Txa²wā¹sū³na² a³lxi²nxa²tu¹wa².
Ju¹tai²na² so¹lxi³ Txa²wā¹sū³na² ten³na³la².
⁸ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³su² yen³kxa² wi¹kxa²
whāi²na¹ hxi²kan¹txi³ ū³hū¹nx2ti³tu¹wa².
Ten³nxa²lxī³kxa² ū³hū¹nx2ti³sān²sxā³ āh¹ kāin²
ū³hū¹nx2ti³ju³ta³nū³a² hxi²ka¹nhī³nx2na³la².
Nxe³kxai²nān²tū³ wxā²yen³kxa²:

— Wā²nhū¹ai¹na¹tū¹xā¹. Nxēn¹kxai²nān²tū³
hxi²ka¹nhī³nxa¹lxa². Nxēn¹kxan²ti³ hai³txi³
hxan³kxi¹nx2ti³xa³lho³la². ⁹ Jā¹nxe³jut3su²
Txa²wā¹sū³na² wha²li¹txā³nxi³tā² nxe³te³nah¹lxi¹.
— A²nū²a² wi¹lhin¹te²a² a²yen³kxi³khai³xa² tē³sxā³
wi¹lhit1sxā³ wā²nhū²xai³te²ju²hē³li¹.
Yen³kxi³txa²te²a² wā²nhū²xai³te²ju²hē³li¹.
Hai³txi³ ā³na¹sxā³ wā²nhū²ti³hex1nx2nxa³wi¹
Nxe³ju³tan¹te²kxa³yā³kxai³lu² wain³txi³
kāi³sxā³yxau²xai³lha²tē³ain¹tu¹wi¹.

Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
¹⁰ Te²yā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
yain³ta³ki³a² ū³whī¹ki³ai²na² ū³hū² yain³tū³xa²
ī³yain³kxi²ki³tū³xa² ū³hū² nxe³nē³jah¹lai²la¹wa².
Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe² ū³whī¹ki³kxa²
yā¹nxe³kxe³hū³nxe² yen³kxa² ū³hū²xai³nē³na³la².

Nxe³nē³lha²kxai³ yen³kxa² ā²la² ka³lxa¹txi³
wā²nhūh¹ a²nū²a² ka³lxa¹txi³ ā³non²ta³kxi²
yah³lxin¹tu¹wa². ¹¹ Txa²wā¹sū³nu²su²
te²kxai³lu² yen³kxi³ti³hit1txa²lxi³tu¹wa².

Nxe³nxa²lxi³ha²kxai³ a²nū²a² ka³lxa¹te²a²
ā³non²ta³kxain¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa².

Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ū³yo³hi²ki³a²
txa²hxi²ka² ū³sa²si¹hā³ūh¹sah²lxin¹ki³nū³a² ī²sxā³
ā³ne³wxe³ain¹na³na¹. Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
sa²kxai³lu² sa²nēn¹kxi²nyhain¹tu¹wa². ¹² Nxe³sxā³
ū³yo³hi²ki³ai²li² ū³sa²si¹hā³ūh¹ah³lxin¹ki³ai²li²
ū³hū¹ta³lun²yah³lxin¹kxai²nān²tu³
ka³lih³khai¹xain¹tu¹wa². Txa²wā¹sū³na²
yxo²ī²tū³ka³txa² yen³kxi³txa²tū³ka³txai²li²
so¹kxi²nx2tain¹tu¹wa². Nxe³nx2tain¹kxa²yu³su²
Txa²wā¹sū³na² kāin² sa²nēn¹kxi²khaix1xain¹tu¹wa².
¹³ Nxe² kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ Kris²tu³jah¹lai²na²
wān³txa² wi¹jau³xa² sa²yxo²wet1sxā³
yxau³yah³lxin¹ju³ta² ī²nx2tain¹tu¹wa².
Wxa²yen³kxi³khai³xa² tē³sxā³ a²nū²a²
a²yxo²ha³kxa¹ Ju³te²an¹te²a² yxo²ī²te²la³
tā³nxa² a²nū²a² ā³xa² tā³nxa² hxi²kxāu³xa³sxā³
wā²nhū¹yah³lxin¹ju³ta² ī²nx2tain¹nūn³tu¹wa².
Nxe³nx2tain¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Txa²wā¹sū³na²
sa²nēn¹kxain¹tu¹wa². ¹⁴ Jā¹yxah³lxin¹ju³kxai³lu²
a³lxi¹nx2tain¹tu¹wa². A³lxi¹nx2tai¹nha²kxai³
Txa²wā¹sū³na² kāin² thā³ti³la² a³lxi²nx2tain¹ju³ta²
ī³hen³txi³nū¹nx2tain¹tu¹wa². Jā¹nxe³jut3su²
Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu² a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³
sa²nēn¹kxain¹tu¹wa², Txa²wā¹sū³na²sa³.
¹⁵ Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na² a³lxi²nē³ju³ta²
kāin²khaix1na³la². A³lxi¹nē³lha²kxai³ a²ki³lha³lxa²

Je³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²si¹nhē³jau³su²
 ī³sa²si¹hā³ū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 A²nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³tāu³khai³xa²
 kū³we²ki²la² kāin² ā³ne³wxe³kī³sxa³lho³la².
 Jā¹nxe³jut3su² ha²kxai³ sa²nēn¹kxi²khaix1nū¹ha¹wa².

10

Pau²lah³la² ī³hxi²ka¹si¹jau³su²

1 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ txai²li²
 Pau²lah³lo²na¹xai²na² kō³nxe³te²lot3sah¹lxin¹te²
 ī³nxai²na² thāi³ti³la² e³kxi²nx2ta¹wa². Kris²tu³jah¹la²
 thāi³ti³la² e³kxi²kxa² yā¹nxe² e³kxi¹nx2ta¹wa².
 Wā²nxū¹ h e³lyah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²na² wxā³sxā³ e³kxi²nē³tāu³a¹
 wi¹lhiti¹sxā³ e³kxi² thāi³ti³la² e³kxi²
 nxe³nē³na³li¹. Yxān¹ta¹ u¹nxū¹yxau³tāu³a¹
 yxo²xū³txi³ e³kxi²nē³na³li¹. Sah¹lxin¹jau³su²
 nxe³sah¹lxin¹jah¹lo²sa¹wa². 2 Nxe³na¹ha²kxai³
 wxā³sī²nx2ta¹tāu³a² nūh¹ī²jah¹lxi³hē¹la².
 Yxo²xū³txi³ ī³ye³sxā³ wxā³na¹ju³ta²
 ten³sa²nxa³nha²wa². Yxān¹ta¹ wxa²ha³til³
 ī³nxai²na² wān³txa² ain³kxi¹nx2ta¹hē³la².
 Ain³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² yuh³xai²nān¹te²a²
 wān³txa² sa²yxo²we¹jah¹lai²la¹wi¹. Yen³kxa²
 kāin² so¹kxi²si¹jau³su² Sū³na² wān³txa²
 ī³yau¹ū³hain¹na²hē³li¹. Yah³lxin¹jau³xa²
 e³kxi²sah¹lxi³ta¹hi¹nhē¹la². Jā¹nxe³na¹ha²kxai³
 wxā³na¹tāu³a² ya²la³tu³kxai²nān²tu³ wxi²kan¹txi³
 yxo²xū³txi³ ī³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². 3 Nxe³na¹jut3su²
 yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²na² hī¹na¹ he¹a¹kxan²ti³
 hai³txi³ yuh³xai²nān¹jah¹la² yā¹nxe³sxā³

yxau²xai³te²txā³wa². 4 Yuh³xai²nān¹te²na²
 a²wā³nxīn¹ju³khai³xa² tē³sxā³ he¹kxi²te²txā³wa².
 Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² a²wā³nxīn¹ju³khai³xa²
 ī³hxī²kat1sa³ha²kxai³ Sa³ta³na²jah¹la² ha³lo²a²
 wxi²kan¹txi³ e³sxā³ ā³na¹a¹wa². 5 Hxi²kan¹txi³
 ī³wa²lū³xi²sai¹nxa³wa². Wān³txa² ki³han³jau³xai²na²
 sa²kxai³lu² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 yxo²i²xa³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ī³ye³sxā³te²sa¹wa².
 ī³ye³sxā³a¹kxai²nān²tu³ ka³nahx2nxē³sxā³
 yxau³si¹hain¹tu¹wa². Ka³nahx2nxē³sxā³
 yxau³si¹hain¹kxai²nān²tu³ Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² sa²yxo²wet1sa²tē³ain¹txai²lā¹.
 Nxē³na¹nha²wa². 6 Hā²wxān³txa³ sa²yxo²wet1sxā³
 yxau³yah³lxī³sā²nīn¹ka³tu³ hā²wxān³txa³
 wxā²nū³ka³txi³ ī³nxai²na² Txa²wā¹sū³na²
 sa²yxo²ā³ah³lxin¹ju³ta² a³ya³txi²na¹kxai²nān²tu³
 ī³wai¹txa²lxa¹ju³ta² yū³tu¹wa².
7 Nxē³yān¹ta¹ wxāi² ī³nxai²na²
 sa²kxai³lu² ī²sah¹lxin¹sxā³ kāi³ye¹nx2ta¹ju³ta²
 ī³yī¹li²sah¹lxī³ta¹hi¹nhē¹la². Nxē³sah¹lxin¹te³nah¹lxī¹:
 — Pau²lah³lai²li² wxī²kan¹sxā³
 nū³kxūn³jah¹lo²sxa³wi¹. Nxē³yān¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
 hxī²ka² wxī²kan¹txi³ ī³hxī²kat1sa³na²hē³li¹.
 Nxē³yah³lxī¹nha²kxai³ wxāi²yā¹nxē³sxā³
 Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² wxī²kan¹txi³
 ī³hxī²kat1te²lot3sa²nūn³na²hē³la². 8 A²kxā³nxa²
 e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². E³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxī¹:
 — Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
 ī³hxī²kat1sa³na²hē³li¹. Ju¹tai²li²
 yxo²kāin²txi³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Nxa¹jau³su²
 e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxe²e³kxi¹nx2ta¹kxan²ti³
 hai³txi³ āu²li²to³nha¹ju³ta² yū²nxa³wa². Nxe³yān¹ta¹

Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²yah³lxin¹kxe³su² ā²la²
 kāi²non³sih¹nx2ti³jau³su² ī³hxⁱ²kat1sa³na²hē³la².
 Hai³txi³ ā³na¹hx^a³nx2ta¹ju³ta³la³ te³nxa³wa².
 9 O²nx2ti³te³lhx^ā³ ū³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nxa³hē³la².
 Ju¹tai²li² ten³te²tx^ā³wa². 10 Nxe³sx^ā³ wxa²ha³tih³
 ī³nxai²na² wān³txi³kxai³lu¹, e³lxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:
 — Pau²lah³lai²na² wān³txa²a²ha³tēh³nxā³nxān¹jau³xai²li²
 yxo²xūn³khaix1nx2na³li¹. Yxān¹ta¹
 txa²wā¹yen³nāu³a¹ wxā³sxā³ī³ye³kxi²nē³kxai²nān²tu³
 hai³txi³ yxo²xū³nxa³wi¹. Wān³txa²
 e³kxi²nē³jau³xai²li² kwa²hāi¹nx2na³li¹.
 Nxe³nyhu¹yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la². 11 Nxa²ha¹te¹
 jah¹lai²na² wān³txa² ī³wa²lū³xi²na¹te³nah¹lxi¹:
 — Wxā³sī²nx2ta¹tāu³a² u²lxi³ ū³wha²li¹lhx^ā³
 ū³hū¹nx2ta¹jau³xain²txi³ txa²wān³txain²txi³
 e³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Hai³txi³ yau³ā³lxi³
 yū³sa²nxa³wi¹. Nxe³na¹jau³xa² ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
 12 Jā¹nxe³ju³kxai³lu² wxa²ha³tih³ ī³nx^a²
 wxi²kan¹ki³lxo³nha²yah³lxin¹ta²wa². Wā²nxūh¹
 ī²nha²sxā³:
 — ī²li³ju³ta² kāi³a¹ju³ta² wain³txi³ kāi³a¹xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹ta²wa². Kwa²toh³lxa³ti³su²
 yah³lxin¹ta²wa². Ā³ne³wxe³yah²lxa³lxa².
 Wxa²nū³ka³txa² ha³tih³ ī³nxai²na²
 kāi³yah³lxin¹ju³ta² ā³nhau³ko³txa²lxi³sxā³
 kāi³te²txā³wa². 13 Hai³txi³ wā²nxūh¹lxi³sxā³
 hxi²kan¹kāi²non³ki³lxo³nxa¹ju³ta²
 yxo²kāin²txi³ e³te²txā³wa². Txa²wā¹sū³na²
 a²ten³si¹sa²ju³ta² so¹lxi³ yxo²kāin²txi³
 e³te²sa¹wa². Nxe³sxā³ ten³si¹sa²ju³ta³nū³ai²na²
 sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi¹nx2ta¹ju³ta³nū³a² ten³sa²na³la²,

Txa²wā¹sū³na²sa³. 14 Nxē³nx²ta¹jau³su²
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² ī³hen³txi³nx²ta¹kxai²nān²tu³
 Txa²wā¹sū³na² ten³si¹sa²ju³ta² kāi³a¹tu¹wa².
 A²kxā³nxā² txai²na² so¹lxī³ wxā³na¹tai¹ti²tu³wa².
 Wxā³na¹nū²la² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi¹nx²ta¹tai¹ti²tu³wa². 15 Jā¹nxa¹jut3su²
 hai³txi³ a²nū²a² ā³xa² wa³ka³la² ā³wih¹sxā³
 o²la³kxi²hī³nx²nxā³wa². Wa³ka³la² ā³wih¹sxā³
 o²la³kxin²nxā³ju³ta² yxo²kāin² e³sa²nxā³nha²wa².
 Txa²wā¹sū³na² kwa³na³si¹sa²nxā³ju³ta² yxo²kāin²
 e³sa²nxā³nha²wa² Nxē³sa²nxā³ha²kxai³
 yxo²ī²yah³lxin¹ju³ta² ā²la² kāi²non³ju³ta³nū³su²
 ten³sa³ha²kxai³, Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi³nx²ta¹ju³ta² ā²la² kāi²non³ju³ta³nū³su²
 ten³sa³ha²kxai³, nxē³sa³nha²wa².
 Txa²wā¹sū³na² ten³si¹sa²ju³ta³nū³a² so¹lxī³
 ten³sa³nha²wa². 16 Nxē³sa³kxai²nān²tu³
 ha³lo²a² yxau³yah³lxin¹ko³xa² ko³xā³xa² ā²la²
 ya¹nān¹ta²ko³nāu³a¹ ai³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² wi¹jau³xa² ī³hen³txain¹te³lhxā³
 ai³hī³na¹wa². Nxē³na¹kxai²nān²tu³ a²nū²a²
 ā³xa² wa³ka³la² yxo²kāin²e³hī³nxā²nxā³wa².
 O²la³kxi²na¹kxa² so¹lxī³ yxo²kāin²txi³ e³hī³na¹wa².
17 Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na²
 wha²li¹txā³nxai³tā² a²kxā³nxān¹jau³xa²
 nxe³te³nah¹lxī¹:
 — A²nū²a² ī²li³te²a² yxo²kāin²txi³
 e³ti³ten³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na² o²la³kxi²ju³ta²
 so¹lxī³ sa²nēn¹kxi²jau³xa² yxo²kāin²txi³
 e³kxi¹txai¹lxī¹. Nxē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
18 Jā¹nxe³jut3su² nū¹txai²na² e³kxi²nha¹kxai²nān²tu³:
 — Wi¹kāi³a¹xā¹. Nū¹ta²wān³txa²

wxi²kan¹jau³sxa³wa². Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na²
wān³txa²:
— Wi¹lo²la³kxi¹lxi¹. Nxe³sa³kxai²nān²tu³
wxī²kan¹jau³su² h̄³nx2na³la².

11

Txa²wā¹sū³na² ī²sxa³ ī³so¹ki³lxo³tū³kā³txa²
ī³yau¹ū³jau³su²

1 Toh³lxa³ti³hū³jau³su² e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
Ya³nān³ta³ki²lā²sxa³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hē¹la².
Txa²e¹nān¹jau³xa² ī³ye³kxi¹nx2ta¹kxai²nān²tu³
ya³nān³ta³ki²lā²sxa³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hē¹la².
2 Hxi²waun³txi³nūh¹nx2ta¹nha²wa². Kris²tu³jah¹la²
a³lxi²yah³lxin¹sxa³ yxo²i²yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³
ten³sa³nha²wa². Txu¹hai²na² kah³ne³ta¹ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² in³txa² te²hi²te³lhxā³
jah¹lai²na² so¹lxi³ a³lxi²nha²ya³te²ju²hē³la².
In³txa² ā³xa² a³lxi²te²sxa³yu²hē³la².
Nxe³te²yā¹nxe³sxa³ Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³
a³lxi²nūh¹yah³lxin¹ju³ta² wain³na³la².
Txa²wā¹sū³na² a²ten³ju³ta² ju¹tain²txi²na³la².
Nxe³jau³jau¹xai²na² ā³na¹yah³lxin¹kxa²yān³txi³su²
hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa². 3 A²kxā³nhx̄¹nu¹ta²kxai³lu²
Sa³ta³na²jah¹lu¹tai²na² txih³xu¹ta²kxai³lu²
ā³nxū²kwai³wih¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ā³nxū²kwai³wih¹ka³tu³ti¹ E²va³ka³lxu¹ta²kxai³lu²
ī³ki³ha¹kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nū²la²
kō³nxe³ti³ kāi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jāx1ju³ta²
kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹kxa²yān³ti³su²
nxe³nx2ta¹nha²wa². Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³
yxo²ī²yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa². 4 Nxe³yān¹ta¹
te²yā¹yxah³lxa³lxa². A²nū²a² ī²li³te²a² wxā³sxa³

tah²yau³xa² ī³yau¹ū³nx2ti³ke³la³te²kxai³ Je³su²jah¹la²
 ā³lxi³jah¹la² ī³ye³kxi¹nx2ti³nxa³jah¹la²nū³a²
 ī³yau¹ū¹nx2ti³ke³la³te²kxai³ wi¹lhin¹sxā³
 yxo²ī²yah³lxi³hī³nxa¹lxa². Te²yā¹nxe³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³txa² a²nxū²kwa¹ī³yxau³nx2ti³tai¹ti²tu³wa².
 Yxān¹ta¹ yāu³ka³txa² ā³xa² ī³yau¹ū¹nx2ti³ke³la³te²kxai³
 sa²so¹nuh¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa². Te²yā¹nxū³sxā³
 txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² sa²hau³ko³tū¹nhē³jau³nū³su²
 ī³yau¹ū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yxān¹ta¹
 wān³txa² yau³ā³xa² e³kxi¹nx2ti³ke³la³te²kxai³
 ā³kāi³so¹yah²lxi³hī³nxa¹lxa².

5 Nxē²e³kxi¹nx2tain¹tū³ka³txa² Txa²wā¹sū³na²
 wān³txi³su² ki³lxo³tū³ka³txai²li² hai³txi³
 ā³sen³so¹sai¹nxa³wa². Hxi²kan¹jah¹lo²su²nūn³na¹wa².
 6 Wxa²ne³nxē³na² wi¹lā³ne³wih¹nx2ti³xa³kxan²ti³
 wxi²kan¹txi³ e³jah¹lo²sa¹wa². Ye³ka³lxa¹txi³
 e³kxi¹nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wa². Wān³txa²
 wain³jau³xa² so¹lxi³ e³a¹ju³ta² a³ya³txa³kxi²nūh¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa²

7 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wi¹jau³xa²
 ī³hen³txi³nx2ta¹hī¹nai³tā² hai³txi³
 ū³yo³hi²sah¹lxin¹ju³ta² ten³sa²nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Nxē³nx2ta¹ju³tai³tā² ī³jū¹nxot1sa³ha²kxai³
 wxāi²na² so¹lxi³ ī³kāi²not3txa²lxa¹ha²kxai³
 nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³ju³ta²
 wxa²ē¹nān¹jau³la³ kō³nxe³ti³ kāi³nxa²lxi³hī³na¹te²la¹xā³?
 Hai³txi³ ti³he¹nxe³nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa². 8 Nxē³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³hen³txi³nx2ta¹hī¹nai³tā²
 yxo²ī²tū³ka³txi³nāu³xa² ā³xa³ a²yen³kxa²
 wā²nhūh¹sain¹na²hē³la². Yxau³ya³sain¹sxā³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³hen³txain¹nxa³kxan²ti³
 a²yen³kxa² wā²nhūh¹sain¹na²hē³la².
 Wxa²nū³ka³txi³ ī³nxai²na² a²yen³kxa²

wā²nhūh¹sah²lxan³tai¹ti²tu³wa². Nxe³sxā³ a²nū²a²
 ā³xa² a²yen³kxa² so¹kxai¹na¹ha²kxai³ wxā²nū³kā³txa²
 Sū³na² Wān³txa² ī³hen³txi¹nx2ta¹ha²kxai³
 nxe³ye¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². 9 Te²yā¹nxe³sxā³
 yxau³ya³sain¹ti³kxai³lu² Sū³na² wān³txa²
 ī³yau¹ū¹nx2ta¹hī¹nai³tā² yxo²ītū³kā³txa²
 Ma³se³to²na²ko³xan¹te²nāu³xai²li² yen³kxa²
 wā²nhūh¹sain¹na²hē³la². Yxān¹ta¹ wxā²nū³kā³txi³
 ī³nxa² a²yen³kxa² ī³yai³nū³nxa²lxi³nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Jā¹nxe³sxā³ yan¹nāu³a¹ a²yen³kxa² a²yo³ha²
 ai³nxū³nxa²lxi³nxa³lho³la². Nxē³ha²kxai³
 wāt³txa²lxa¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
 10 Jā¹nxa¹jut3su² Kre²sa²ko³xa² hāi¹nxe³ti³xa¹
 kāi³ūh¹nx2ti³te³lhxā³ ai³lha²thet3ta¹tāu³a²
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wi¹jau³xa²
 ī³hen³txi³nx2ti³te³lhxā³ ai³lha²thet3ta¹tāu³a²
 hai³txi³ wxā²yen³kxa² wā²nhūh¹sah¹lxin¹ju³ta²
 ten³sa²nxa³nha²wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ya²la³tu³ jau³xan²tu³ nxū²kwā³yxau³sa³ha²kxai³
 nxe²e³kxi¹nx2ta¹wa². 11 Jā¹nxa¹jut3su²
 īh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³ nxe²kāi³nx2ti³hī³na¹te²la¹xā³?
 A³lxi¹nx2ti³hī³nxā²nxa³te²la¹xā³? Hai³txi³
 ti³he¹nxe²nxa³wa². A³lxi²khaix1nxe³nx2ta¹nha²wa².
 Ju¹tai²na² Txa²wā¹sū³na² ī²nē³nha²wa².
 Nxe³ha²kxai³ ya²la³tu³tā³la².

12 Jā¹nxa¹jut3su² kāi³hxai²na¹kxai³
 jā¹nxa¹tu¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 ī³kaix1so¹tu³kā³txi³su² ki³lxo³tū³kā³txa² kwa²
 sa²nēn¹kxi²nhain¹kxa²yan³txi³su² na¹ha²kxai³:
 — Pau²lah³lai¹tā² kāi³hxai²kxai³ jāx1sī¹na¹wi¹.
 Ain¹jau³nū³su² kxa²yan³txi³su² nxa¹ha²kxai³
 nxe³ye¹nx2ta¹wa². 13 Jā¹nxe³tū³kā³txai²li²

ya²la³tu³ki³lxo³tū³kā³txai²la¹wa². A²wa³ka³li³yu³khai³xa²
ā³ke³tū¹nx²tain¹na³la². Kris²tu³jah¹lai²li² ki³lxo³nxain¹na³la². Nxe³ju³tai²li² ti³he¹nx²nxa³wa². ¹⁴ Nxe³yān¹ta¹ Sa³ta³na²jah¹lai²na²hi²sen³su² Oh³xan¹jah¹la² ¹⁵ Te²yā¹nxe³sxā³ yā¹nxe³sxā³ Wain³txi³ kāi³tū³kā³txi³su² kāi³ain¹ju³ta² kāi³ain¹kxa² ¹⁶ Jā¹nxa¹jut3su² Yxān¹ta¹ nxe² e³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ e³kxi¹nx²ta¹ha³ta²wa². Yxo²kāin²txi³ e³a¹jau³xai²na² Te²yā¹nxe³sxā³ ¹⁷ Ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la². ¹⁸ Yuh³xai²nān¹te²a² yxo²kāin²e³ain¹te³ju²hē³la². ¹⁹ A²hoh³lxi³su² Nxe³yah³lxin¹kxan²ti³ wi¹lain³kxi²yah³lx¹hi¹nhē¹la². ²⁰ Yxo²xūn³txi³ ²¹ ū³yo³hain¹yah³lx¹nha²kxai³ ū³ki³ha¹kxi²nx²tai¹nha²kxai³ ū³kāi²nxa³tot3sih¹nxa²lxain¹jau³su² nxe³nx²tai¹nha²kxai³ wxa²yxo²su²nxa²lxai¹nha²kxai³

Pau²lah³lai²na² khāuh³lxa³thin¹kxi³jau³su²

¹⁶ Yxān¹ta¹ nxe² e³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ toh³lxi² e³kxi¹nx²ta¹ha³ta²wa². ¹⁷ Toh³lxi² e³a¹jau³xai²na² hai³txi³ Txa²wā¹sū³na² ū³yau¹ū³sa²jau³sxa³wa². ¹⁸ Ya²la³tu³ kwa²toh³lxi² e³a¹tu¹wa². ¹⁹ Yuh³xai²nān¹te²a² yen³kxa² yxo²kāin²e³ain¹te³ju²hē³la². ²⁰ Yxo²kāin²e³nūn³na¹tu¹wa². ²¹ ū³yo³hain¹yah³lx¹nha²kxai³ ū³ki³ha¹kxi²nx²tai¹nha²kxai³ ū³kāi²nxa³tot3sih¹nxa²lxain¹jau³su² ū³yxo²su²nxa²lxai¹nha²kxai³

nx^e³nx²tain¹ta¹hē¹la². Nx^e³nx²tai¹nha²kxai³
 hai³txi³ wa³lxⁱ³nha²yain¹yah³lxiⁱ³ta¹hxā³nhē¹la².
 21 Te²yā¹nxe² kāi³ūh¹nx²ta¹ju³ta²
 ya³lo³txi³ti³hex1sa²nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Nx^e³jau³jau¹xai²na² e³kxi¹nx²ta¹ha²kxai³
 āu²li²to³nha¹nha²wa². Nx^e³yān¹ta¹ toh³lx^a²
 e³kxi¹nx²ta¹wa². Yuh³xai²nān¹te²a² yen³kxa²
 yxo²kāin²txi³ e³sa²tē³ain¹ke³la³te²kxai³ hxi²kan¹txi³
 e³ain¹kxa² yā¹nxūn³na¹wa². 22 E³bre²a² nū³kā³txi³su²
 si¹hain¹te²la¹xā³? Te²yāx1te²su² nūn³na¹wa². I³sa³e²
 nū³kā³txi³su² si¹hain¹te²la¹xā³? Te²yāx1te²su²
 nūn³na¹wa². A³bra³āu²ah³la² a²ne³tah²nāu³su²
 si¹hain¹te²la¹xā³? Te²yā¹nxe² A³bra³āu²ah³la²
 a²ne³tah²nāu³su² na¹wa². 23 Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² sa²yxo²we¹tain¹te³la¹xā³?
 Te²yā¹nxū³na¹wa². Yxān¹ta¹ ā²la² kāi²non³sxā³
 sa²yxo²wet1sa²sen³sai¹ai¹na¹kxah³lo²sa¹wa²,
 toh³lxi³sxā³ e³a¹kan²ti³na³ ī³kāi²non³sxā³
 wa³ko³na¹ha²kxai³, ā²la² ye³ka³lxa¹txi³
 sxi²ha² kan²thī³na² ī³ti¹kxi²sain¹to³ha²kxai³,
 nx^e³sain¹toh³na³la². Ye³ka³lxa¹txi³
 ī³wait1sai¹nha²kxai³ khāuh³lxa³txa²
 ya²lut1sa²te³lhxā³ sai¹nha²kxai³ sain¹toh³na³la².
 24 Po¹na² wā²la² we¹tīh³na² tē³sxā³
 ī³ta³lo³wait1sain¹na²hē³la² Ye³ka³lxa¹txi³
 39 nxe² ī³ta³lo³wait1sain¹na²hē³la².
 Te²yā¹nxe³sxā³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe²
 ī³ta³lo³wai²ta³kxi²sain¹na²hē³la², Ju³te²a² nū³kā³txa²
 txa²nū³kā³txi³khai³xa² a²ha³tih³xa²nāu³xa²
 ten³sai¹nxa³ha²kxai³la³. 25 Jā¹nxe³sxā³
 ro³ma²no² nū³kā³txa² hi³sa³ka³txa² tē³sxā³
 ī³sun²ta³kxi²sain¹toh³na²hē³la². Ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
 ī³sun²ta³kxi²sain¹na²hē³la². Ye³ka³na³ka³nat³sxā³

tah³lxa³kxa² tē³xain¹sxā³ ā³nan³sa²sxā³
 ā³ya²lu¹ti³ten³sain¹na²hē³la². ī³ye³nai²li²
 ai³la¹tāu³a² na³vi²o²tē³na² ā³ne³hē²kxi² ai³na¹tāu³a²
 ā³ni³sa²wih¹sxā³ ā³nxūt1sa³hē¹la². Ye³ha¹li¹
 ka³na³ki¹ ā³nxūt1sa²to³hē¹la². Nxe³na¹hī¹na²
 ka³nxah³ta² whāi²na¹ a³lan²ta² whāi²na¹
 ne³ho²kxa² ho³ha³sain¹to³ha¹hē³la². 26 Ha³lo²a²
 ā³nxai³lha²the³ta¹tāu³a² ha³nxeh³lxi³ju³ta²
 ī³ha¹txi²sa²to³nha²hē³la². Ka³wā³lxa²
 yxo²ha³ti³lhi³a¹tāu³a² kāi²nhūx3sxā³
 ā³nxūt1sa²sxā³ ī³lo³nxe³ti³ten³sa³ha²kxai³,
 a²nū²a² kuh³lxa³thin¹te²nāu³xa² ā³tī³sain¹sxā³
 yen³kxa² kāi³kxi²hxat3sa¹nha²kxai³ Ju³te²a²
 nū³ka³txa² txa²nū³ka³txi³khai³sai¹nha²kxai³
 ha³lo²a² ha³nxeh³lxi³ju³ta² ai³la¹ha²kxai³, Ju³te²a²
 nū³ka³txi³sxa³te²nāu³xa² te²yā¹nxe³si¹sai¹nha²kxai³
 nxe³sain¹to³nha²hē³la². Ha³lo²a² ī²li³je³na²
 ha³nxeh³lxi³ju³ta² ī³ha¹txi²to³ha¹hē³la².
 Sxi²je³na² ī³ha¹txi² kwa²ha³lo²a² ī²li³je³na²
 ī³ha¹txi² ī³ye³na² ūn³je³na² ī³ha¹txi²
 nxe³sxā³ ha³nxeh³lxi³ju³ta² ka³lxa¹txi³
 ī³ha¹txi²to³ha¹hē³la². Txa²yā³lhxu²ki³lxo³nha²te²a²
 ha³nxeh³lxi³ju³ta² ai³lhi¹sain¹na²hē³la². 27 Kāin²
 wa³ko³na¹ha²kxai³ kāi²nhxi²thah³sa²ha²kxai³
 sa²to³nha²hē³la². Ye³te³nxa² a³la²ni²to³ha¹ha²kxai³
 he³ja³lu²sa²to³ha²kxai³ yā³lxu²ja³lu²sa²to³ha²kxai³
 a³lxi³tān³ya³lu²sa²to³ha²kxai³, yain³txi³txa²sa²to³ha²kxai³
 wān²txa³yū³sa²to³hxa³ha²kxai³ nxe³sa²to³nha²hē³la².
 28 Nxe³sa³kxa²yū³su² yxo²ī²tū³ka²txi³nāu³xa²
 ha³kxa¹ ī³hau³ko³tū¹hai¹na¹ju³ta²
 hxi²waun³txi³sa²to³nha²wa². 29 Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² yxo²ī²te²a² wain³txi³ kāi³xa³kxai²nān²tū³
 jah¹lain²txi³ txai²na¹xain²txi³ nxe³sxā³

āin²ta³kxi²nha²ya³ha¹nha²wa². Kō³nxe³ti³
 kāi³kxai²nān²tu³ jah¹lain²txi³ txai²na¹xain²txi³
 ī³āin²ta³kxi²nha²ya³ha¹nha²wa².

30 Jā¹nxa¹jut3su² yxo²kāin²e³a¹ke³la³te²kxai³
 txa²hxi²kan¹sa²nxa³ju³ta² so¹lxi³
 yxo²kāin²e³hī³na¹wa². 31 Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu²
 ī³ki³ha¹kxi¹nx2ti³nxa³ju³ta² ī²sa³jah¹lai²la¹wa².
 A²nxe³jah¹lai²li² Je³su²jah³la³ Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ a²nxe³jah¹la² A²wī³na²
 Si³yxau³jah¹lo²su² na³la². A²nxe³jah¹la²
 sa²nēn¹kxi²sa²tē³to³ha¹wa². 32 Nxa²ha¹te¹
 a²kxā³nxai³tā² Ta³mas²ko²thī³na² yxau³na¹hī¹nai³tā²
 thī¹na² a²wa³kxēn³yah³la² hi²sen³su² sxih²yxo²a²
 a³li³ta³yxo²a² whāi³na¹ ī²sa²tē³kxi²si¹hain¹jau³su²
 kwa³na³ain¹ta¹hē¹la². Txai²na² ū³ū¹kxi²sa²te³lhxā³
 kwa³na³ain¹ta¹hē¹la². A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
 A³re²jah³la² ha³lo²a² hxi²kan¹khaix1jah¹lai²na²
 wān³txa² sa²yxo²wet1si¹hain¹jau³su² nxe²
 kāi³ain¹ta¹hē¹la². 33 Jā¹nxa¹jut3su²
 Txa²ya³lxi³nāu³xa² ā³non²ta³kxi²sain¹na²hē³la².
 Ā³non²ta³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹, sxī²jen³nai²na²
 ki³tā¹kxi²nha²je³na² nxe³sxā³ kī³tan¹ta²yxo²a²
 sa²so¹sain¹nū²la² ha³ti²a² kū³ni³nha²
 ū³ki³kū²kxi²sain¹nū²la² ū³whī¹hit3sain¹nū²la²
 win¹ta²te²lxi³ sxī²ti²ta³lo³kxa² tē³sxā³
 ū³ha³lo²sa²tā³kat3sain¹na²hē³la². Nxe³sai¹nha²kxai³
 ih³sau³nai¹na¹hē³la².

12

Pau²lah³lai²na² hxi²sxā³nho³tēx3jut3sū³ju³ta²
 1 Ah¹lxi³ yxo²kāin²e³a¹tu¹wa²,
 toh³lxi³jau³hū³kxan²ti³na². Yxān¹ta¹

hxi²sxā³nho³tēx3jut3sū³ju³ta² ī²a¹ju³ta²
 ī³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². Yen³kxa² ī³yau¹ū³sa²ju³ta²
 ī³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa². 2 ī³ye³kxi¹nx2ta¹ka³tu³ti¹
 kwē³kxa² ye³ka³lxa¹txi³ hxi²ka² hxan³sxā³
 ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ wxa²sa³wa²la³kxi²xi²nūn³sxā³
 nxe² kwē³ko³nhī¹nai³tā² in³txa² Kris²tu³jah¹la²
 wān³txa² yxo²ī²jah¹la² in³txai²li² ī²a¹hē³la².
 ī²a¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² oh³xan¹ko³xa²
 ki³khaix1ko³xai²na² Txa²wā¹sū³na² yxau³ju³khai³xa²
 ka³la³sī²nū²nha²wa². Nxe³ju³tai²li²
 a²nū²khai³xa² ka³la³si¹hī³te²la¹ku² hāi¹sxā³
 hxi²sxā³nho³tēx3jut3sū³ju³ta² ī²te²tū²nha²ku²
 nxa¹nha²wa². Txa²wā¹sū³na² so¹lxī³
 a³la³kxi²jah¹lai²la¹wa². 3 Jā¹nxe³sxā³ jah¹lai²li²
 oh³nān¹ko³xa² Txa²wā¹sū³na² yxau³ju³khai³xa²
 ka³la³sī²nū²nha²wa². A²nū²khai³xa² ka³la³sxā³
 ī²te²tū²nha²ku² hxi²sxā³nho³tēx3jut3sū³ju³ta²
 ī²hī³te²tū²nha²ku² nxa¹nha²wa². Txa²wā¹sū³na²
 so¹lxī³ ko³nh²jah¹lai²la¹wa². 4 A²nxe³jah¹lai²na²
 sa²kxai³lu² wān³txa² wa³nūt3jau³su²
 ain³kxi²nū²nha²wa². A²nxe³jah¹lxain²ti³na¹wa².
 A²nxe³jau¹xai²na² a²nū²a² wān³txa² hxi²kan¹txi³
 ī³yau¹ū¹jau³sxa³nū²nha²wa². A²nū²a² wān³txa²
 hxi²kan¹txi³ e³xa³nū²nha²wa². 5 Jā¹nxa¹jau³su²
 ju¹tai²li² yxo²kāin² e³kxi²na¹tu¹wa². Yxān¹ta¹
 txai²na¹xai²na² o²la³kxi²na¹ju³khai³xa²
 e³ūh¹nxa³nha²wa². Ha³lo²a² hxi²ka¹nhā²nxa³ju³ta²
 so¹lxī³ ī³yau¹ū¹te³lhxā³ e³kxi²hī³na¹wa².
 6 Nxe³yān¹ta¹ yxo²kāin² e³ti³ten³sa³ke³la³te²kxai³
 hai³txi³ kwa²toh³lxi³jau³su² hī³nx2nxa³wa².
 Ya²la³lyau³su² ha²kxai³ kwa²toh³lxi³jau³su²

h̄i³nx²nxa³wa². Yxān¹ta¹ yxo²kāin²
e³ūh¹nha²sa²nxa³nha²wa². Ha³lo²a² ī²a¹ju³ta² so¹lxi³
wān³txa² ain³kxi²na¹jau³xa² so¹lxi³ e³a¹tu¹wa².
Na¹kxai²nān²tu³ a²nū²a² ī²sain¹kxai²nān²tu³
kāi³a¹ju³ta² wain³txi³ a³la³kxi²nūh¹sain¹tu¹wa².
Ju¹tai²li² ten³sa³nha²wa².

7 Nxe³na¹ta¹ yen³kxa² wi¹khai¹nxe³te²a²
ī²nha¹hē³la². Nxe³na¹ha²kxai³yxo²kāin²khaix1nxe³sxā³
e³a¹kxa²yān³txi³su² txa²ś³na² ā³nīx3ton³sa²ju³ta²
yū³nha¹nha²wa². Sa³ta³na²jah¹la² hxi²ka²
ī³tot3sa³na²hē³la². Yxo²kāin²khaix1nxe³sxā³
e³a¹kxa²yān³txi³su² ī³ton³sxā³ yxau²xai³la¹wa².
8 Jā¹nxe³sa²ju³tai²li² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
Txa²wā¹sū³na² e³kxi²to³ha¹hē³la². ī³ta³ka³txa²
ī³ton³sa²ka³txa² ā³kūt3si¹ha¹jau³su²
e³kxi²to³ha¹hē³la². 9 Nxe³nxa²ha¹te¹
ī³wa²lū³xi²sa³te³nah¹lxi¹ Txa²wā¹sū³na²
e³kxi²sa³te³nah¹lxi¹:

— Kāin² thāi³ti³la² a³lxi¹nxa²ha¹ju³ta²
āh¹ kāi²non³na³li¹. Yu³tā³xa²
yū²nxa³kxan²ti³ ān²na³li¹. Nxe³sa²jut3su²
ha²kxai³ hxi²kan¹nxā²nxa³kxai²nān²tu³
txa²hxi²ka¹na¹ju³tai²li² āh¹ kāi²non³na³li¹.
Nxe³sa³na²hē³la². Nxe³sa²ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
ka³li³sa³nha²wa². Ka³li³sa³ha²kxai³
txa²hxi²kan¹sa²nxa³ju³ta² yxo²kāin² e³to³ha¹tu¹wa².
Jā¹nxe³sa³kxai²nān²tu³ Kris²tu³jah¹la²
a²hxi²kan¹khai³ju³ta² nxū²kwāi³yxau²xai³lha³tu¹wa².
10 Nxe³na¹jut3su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
ī³hen³txi³na¹ha²kxai³ ka³li³sxā³ yxau²xai³la¹wa².
Txa²ś³na² ā³nhxi²kat1sa²nxa³ju³kxai²lē¹. Ko³nxe³ti³
e³kxi²sain¹ju³ta² yū³sa³ju³kxai²lē¹. Yen³kxa²

yū³sa²nxa³ju³kxai²|ē¹. Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
yxo²ī²a¹ha²kxai³ khāuh³lxa³te³sain¹ju³kxai²|ē¹.
Ha³lo²a² ko³ton³kxi²sa²ju³kxai²|ē¹. Nxē³ju³ta²
yxo²ha³kxa¹ ka³li³sxā³ yxau²xai³la¹wa². Nxē³sxā³
txa²sī³nai²na² ā³nhxi²kat1sa²nxa³kxai²nān²tu³
Kris²tu³jah¹la² ī³hxi²kat1ti³hit1sa²na³la².

Pau²lah³la² hxi²waun³ta³kxi²jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ toh³lxa³ti³yah³la² yā¹nxe² e³a¹wa².
Yxān¹ta¹ wxāi² ī³nxa² wā²nxūh¹lxi³yah³lxi¹lxa².
Wi¹le³kxi²nūh¹sah²lxin¹ke³la³te²kxai³
wai³nhī³nx2na³la². Yxān¹ta¹ sah²lxa³lxa².
Tū¹ka³txain²txi³ Txa²wā¹sū³na² wān³txi³su²
ki³lxo³tū³ka³txain²txi³ hai³txi³ ne³ka³ta²sai¹nxa³wa²,
txai²li² kāi²ti³he¹nxē²nxa³kxan²ti³na².
12 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ya²la³lyau³xa²
ī³yau¹ū³na¹jah¹lo²su² te²sa¹kxe³su²
wā²nā³ū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Ya³nān³ta³ki²la²sxā³
kāi³ūh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Wā³nxīn¹sxā³
o²la³kxi²na¹ju³ta² ī²yah³lxi¹nha²kxai³,
on²ta³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ī²yah³lxi¹nha²kxai³,
Txa²wā¹sū³na² ī³hxi²ka¹ti³hit1sa²ju³ta²
ī²yah³lxi¹nha²kxai³, sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa².
A²nxe³jut3su² ā³ye³yxo²nū¹sa²na³la².
13 Yxo²ī²tū³ka³txa² ā³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
wi¹kāi³ū¹hai¹na¹ha²kxai³ wxāi² ī³nxai²na²
so¹lxi³ ko³nxe³ti³ kāi³ūh¹nx2ta¹ha²kxai³
nxē³nx2ti³hī³na¹te²la¹xā³? Ti³he¹nxe²nxa³wa².
Tū¹ka³txi³nāu³xain²txi³ wxā²nū³ka³txain²txi³
te²yā¹nxe² kāi³ūh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Hāi¹nxe³sxā³
kwa² hxi²tha³txa²lxi³nx2ti³kxa²yan³ti³su² yen³kxa²
yū³yah³lxin¹kxa² wā²nhūh¹sah¹lxin¹jau³nū³a²

ī³ye³kxi¹nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa². Ju¹tai²na²
ne³wā²na³ya³sah¹lxi³hē¹la².

14 Ye³ha¹li¹ wxā³sī²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
Jā¹nxe³te³lhxā³ āu¹la³kxi² ta³lu²ni¹nx2ta¹wa².
Nxa¹kxai²nān²tu³ wxa²yen³kxa²
wā²nhūh¹sah¹lxin¹ju³ta³nū³a² e³kxi¹nx2ti³nxa³lho³la².
Ū3yho³hi²sah¹lxin¹txā³nxa² ten³sa²nxa³nha²wa².
Wxāi² ī³nxa² whā²na¹ ten³nxa²lxa¹nha²wa², Sū³na²
wān³txa² yxo²i²sxā³ yxau²xai³lyah³lxin¹si¹jau³sa².
A²wī³nu²su² tā³nxa² a²hā³ka³nū²su² tā³nxa²
nxe³te²kxai³lu² a²wē³ha³lxi³khai³xa² yen³kxa²
ūh³kxi³nū³a² hau³kot3sxā³ ū³nyhain¹te²ju²hē³la².
Hai³txi³ wē³ha³lxi³su² te²kxai³lu² a²wī³na²
tā³nxa² a²hā³ka³na² tā³nxa² sa²hau³kot3sxā³
ū³nyhain¹te²sxa³yu²hē³la². Nxe³te²sē¹la².
Txa²wē³ha³lxa² yā¹yxah³lxi¹lxa². 15 Nxe³kxa²yā¹nxe²
txa²yen³kxa² ha³kxa¹ ū³hau³ko³tūh¹nx2ta¹kxan²ti³
ī³ka³li³hī³na¹wa², hxi²kxū³na¹ju³ta²
hxan³kxi²sa³kxan²ti³na². Nxe³na¹ha²kxai³
a³lxi¹nx2ta¹ju³ta² ī³kāi²no³tūh¹nx2ta¹wa².
Nxe³nx2ta¹ta¹ a³lxi²sah¹lxin¹ju³ta²
ī³kāi²nxa³to³je¹nx2ti³na³la².

16 Nxe³sxā³ yxau³ya³sah¹lxi¹nhī¹nai³tā³
kwa²hi²tha³txa²lxi³nxa³tai¹ti²tu³wa².
Nxe³nx2ti³nxa³kxan²ti³ wxā²nū³ka³txa² a²ha³tih³
ī³nxa² wān³txi³kxai³lu¹ e³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:
— Pau²lah³lai²li² ī³ki³ha¹kxi²nē³na³li¹.
Wān³txa² ka²yāu¹ka²yāu¹jau³xa²
e³kxi²nē³lain¹na²hē³li¹. Nxe³sa²yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
17 In³txai²li² ī³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxā³
wxā²yen³kxa² kwa² sa²so¹kxi¹nx2ti³si¹jau³su²
ū³sa²si¹hā³ūh¹nx2ta¹hai¹la²? Hai³txi³
ti³hex1ye¹nx2ti³nxa³hē³la². 18 Kxā³nhxī¹nai³tā²

Ti²to³jah¹la² ū³sa²si¹hā³ūh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
 In³txa² yxo²ī²nūn³te²a² ā³si³tē³kxi²si¹ha¹jau³su²
 ū³sa²si¹hā³a¹hē³la². Jā¹nxe³hī¹nai³tā²
 ī³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxā³ wxa²yen³kxa²
 kwa²sa²so¹kxi¹nx2ti³ta¹lhai¹la²? Ti³he¹nxe²nxa³wa².
 Txa²ē¹nān¹jau³xain²txi³ Ti²to³jah¹la²
 a²ē¹nān¹jau³xain²txi³ yxa³ha¹wa².
 Yxa³ha¹ha²kxai³ ya²la³lyau³xa² sa²yxo²wet1sxā³
 kāi³sī¹na¹tai¹ti²tu³wa².

19 — ī³ye³ī³wa³lxīn³nē³jau³xa² e³kxi²ti³ten³ji¹xā¹.
 Yah³lxin¹jau³su² yxān¹ta¹ ten³sa²sī¹nxa³nha²wa².
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² ī³yau¹ū³sa²sī¹jau³xa²
 so¹lxī³ ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 yen³nāu³a² e³kxi¹nx2ta¹wa². A³lxī¹nx2ta¹wa².
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²ī²kāi²non³yah³lxin¹ju³ta²
 so¹lxī³ ten³sa²sī¹nha²wa². 20 Wxā³sī²nx2ta¹kxai²nān²tu³
 ī³ā³lxā³ti³nha²hī³txa²nān³khīh³ nxe³nx2ta¹nha²wa².
 Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tu³ ī³lxī²ye¹nx2ti³nū³nhī³na¹wa².
 Hxi²waun³txi³sa³nha²wa². Wxā³sī²nx2ta¹kxai²nān²tu³
 ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta² yū³te³lxā²nān³khīh³
 nxe³nx2ta¹nha²wa². Kwa² wān³txa² ī³ye³sxā³
 ī³yi²yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 A²nū²a² ī³xa² yen³kxa² ko³nxe³ti³
 yxo²kwāi³kxi²nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 ī³yxaih²kxi²nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 Kāi²ki³lxo³nha²sxā³ ī³hait2ta³lxī³nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 A²nū²a² ī³xa² o³nxa³ti³lon³sxā³
 ī³ye³kxi²nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹. Ko³nxe³ti³
 hāi³a² ī³he³son³kxi²nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 ī³kāi²ti³nha²ki³lxo³nxe² ī³ye³kxi²nha²yah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 An³txi³sxā³ ī³nhai²ta³lxī²nyhu¹ah³lxī³hī³nxān¹ji¹ku¹.

Nxe³nx2ta¹nha²wa². ²¹Hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².
 Wa³li²na¹tāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹
 ī³ain²ta³kxi²nūh¹sah¹lxin¹kxa²yān³txi³su²
 nxe³nx2ta¹nha²wa². A²kxā³nxa² ko³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Txu¹ha²
 ā³xa² ta³nxa² in³txa² ā³xa² ta³nxa²
 ū³whīn¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
 ī²li³ju³ta¹ ko³nxe³thin¹txi³khaix1sxā³
 o²la³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe²kāi³yah³lxin¹ta¹
 hai³txi³ī³ain²ta³kxi²nha²sxā³ ā³na¹yah²lxan³ka²yān³txi³su²
 hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².

13

Pau²lah³lai²na² wān³txa² a²ne³ki³san¹jau³su²

¹ Ye³ha¹li¹ wxā³sxā³ ī²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa²; Jā¹nxa¹tu¹wa². Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
 ū³whā²li¹txā³nxai³tā² nxe³te³nah¹lxi¹: — A²nū²a² ī²li³te²a² ko³nxe³ti³ kāi³ju³ta²
 a³ti²te³lhxā³ yah³lxin¹kxai²nān²tu³ a²nū²a² ha¹li¹
 ta³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹ ta³nxa² jau¹xain²txi³
 ī³ya¹ū¹nx2tain¹kxai²nān²tu³ a²wān³txai²na²
 ī³ye³yxo²nū¹nyhain¹kxai²nān²tu³ nxe³hī¹na²
 so¹lxi³ a²nū²a² ko³nxe³ti³ ī³yī¹li²tai¹nhē³li¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². ² A²kxā³nxa²
 wxā³na¹hī¹nai³tā² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Ko³nxe³ti³ kāi³te² ī³nxa² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yxo²ha³kxa¹ ain³kxi²sah²lxin¹jau³su² tai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³nx2ta¹tu¹wa². Nxe³nx2ta¹te³nah¹lxi¹: — Wxā³sī²xi¹nx2ta¹kxai²nān²tu³ wxāi²nāu¹ ī³nxa²
 a²yxo²ha³kxa¹ ī³ān³ta³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹te²a² ī³wai²txa³lxi³nx2ta¹tu¹wi¹. Nxe³nx2ta¹nha²wa². ³ Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tu³

Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² ī³ye³kxi¹nx2ti³ju³ta²
ya²la³tū³ ī²yah³lxin¹tu¹wa². A²nxe³jah¹lai²li²

Kris²tu³jah¹lai²li² hxai²yah³lx³kxi²nxa³wa².

Nū³kxūn³khaix1nx³ju³tai²li² wxa²ye³na²
wā²nā³ū¹nx2ti³tu¹wa². 4 A²kxā³nxai³tā²

Kris²tu³jah¹lai²na² yuh³xan¹ko³xa²

yxau³hī¹nai³tā² a²hxi²kan¹ju³ta² ā³na¹hī¹nai³tā²
ko³nxe³thin¹tū³kā³txa² sa²kxai³lu²

ī³hxi²kī¹la³kxain¹ta¹hxai²hē¹la². Nxē³nū²la²
hā²wxān³txa³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²

ka³teñ³su² ī³sa²yxau³xi²ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Nxe³hī¹nān¹te²tu³ Txa²wā¹sū³na²
ī³nū³kxūn³ti³ta¹hxai²hē¹la². Te²yā¹nxe³sxā³

Kris²tu³jah¹la² hxai²ya³lx³kxi²kxa²
yā¹nxe³sxā³ hai²ya³lx³kxi²nū³na¹wa².

Yxān¹ta¹ ī³nxū²kwāi³lxū¹txi³sa²ju³ta²
nxū²kwāi³yxau³sa²na³la², Txa²wā¹sū³na²

ī³hxi²kat1sa²hā²kxai³la². Ā³non²ta³kxi¹nx2ti³te³lhxā³
nxe³nx2ta¹wa².

5 Wā²nxūh¹ ī²xai³nha¹jah³lx³hē¹la².

Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²ah³lxin¹ju³ta² wā²nxūh¹
ī²sa²tē³kxi²xai³nyha¹jah³lx³hē¹la². Kris²tu³jah¹la²

hi²sen³kxai³lu² nxū²kwāi³yxau²xai³nx2ti³na³la².

Kwa² yxo²ī²yah³lxin¹ju³ta³la³ nxe³yah²lxan³kxai²nān²tu³
nxū²kwāi³yxau³sa²tē³nx2ti³na³la². Ju¹tai²li²

ī²yah³lx¹lxa². 6 Te²yā¹nxūn³sxā³ Kris²tu³jah¹lo²su²
nxū²kwāi³yxau³nx2ti³kxa² yā¹nxe³sxā³

nxū²kwāi³yxau³sa²nūn³na³la². 7 Te²yā¹nxūn³sxā³

Sū³na² ī³kaix1so¹jah¹lo²su² na¹ha²kxai³ yxo²xūn³sxā³

ī³kwāi²kxi¹nx2ta¹ju³ta² hxi²ka¹nhī³na¹wa².

Nxe³na¹ha²kxai³ nūh¹ī²jah¹lx³hē¹la². Txai²na²
wxā²nxa³ta³lxa¹ ko³nxe³ti³ kāi³jah¹lai¹tā² wain³txi³

*I³hau³ko³tūh¹jah¹lxi³sā²nhē³la². Wxā³sxā³
yxo²xūn³txi³ ī³kwāi²kxi¹nx2ta¹kxa²yān³txi³su²
nxē³ye¹nx2ta¹wa². 8 Nxē³ha²kxai³:*

— Ya²la³lyau³xa² ã³a¹tũ¹xã¹. Na¹kxan²ti³
 hxi²kan¹txi³ ã³sa²sñ¹nxa³nha²wa². Wain³txi³
 ã³non²ta³kxi²sa²sih¹nx2ta¹ju³ta² so¹lxí³
 ten³sa²sñ¹nha²wa². 9 Nxe³na¹ha²kxai³ txai²na²
 hxai²ya³lxí³kxi²ye²sa³ha²kxai³ wxäi²na³ ï³nxai²na²
 nü³kxün³ye²yah³lxí¹nha²kxai³ ka³löh³sa³nha²wa².
 Jä¹nxe³sxã³ Txa²wä¹sü³na² e³kxi²to³ha¹wa².
 E³kxi²na¹te³nah¹lxí¹:

— Ko³rīn²to² tū³ka³txai²na² wi¹lī²txai¹nhē³li¹.
 Jū¹nxa² sa²yxo²we¹txain¹na³li¹. Yxān¹ta¹ ā²la²
 nū³kxūn³sxā³ sa²yxo²we¹txain¹ju³ta³nū³a²
 ten³sa³nhai¹. Nxe³na¹jau³xa² Txa²wā¹sū³na²
 e³kxi²to³ha¹wa². 10 Jā¹nxe³na¹jut3su²
 ū³wha²li¹lye¹nx2ta¹wa². Ne³ka³ta²sxā³
 ū³sa²si¹hā³ū¹nx2ta¹tu¹wa². Nxa¹kxai²nān²tū³
 wxā³na¹tāu³a² yxo²xūn³txi³ e³kxi¹nx2ta¹ju³ta²
 ten³sa²hī³nx2nxa³wa². Txa²wā¹sū³na²
 ī³hxī²kat1sa³kxan²ti³ yxo²xūn³txi³
 e³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
 Yxān¹ta¹ ā²la² nū³kxūn³ kāi²non³sxā³
 yxo²i²ah³lxin¹kxi³nū³a² ī³hxī²kat1sa³na²hē³la².
 Hai³txi³ ā³na¹nx2ti³ju³ta³nū³a² ten³sa²nxa³nha²wa².

11	Nxa ² ha ¹ te ¹	txa ² wā ³ tā ³ nāu ³ xāi ³ .
Ā ³ wa ² su ¹ ta ¹ tu ¹ wa ² .	Ka ³ lih ³ sxā ³	
yxau ² xai ³ jah ¹ lxi ³ hē ¹ la ² .	Txa ² wān ³ txai ² li ²	
sa ² xyo ² wet1sah ¹ lxi ³ hē ¹ la ² .	Sa ² ye ³ kwē ² kxi ² waun ¹ nyha ¹ jah ³ lxi ³ hē ¹ la ²	
Wi ¹ xyo ² we ¹ nyhu ¹ sxā ³	yxau ² xai ³ jah ¹ lxi ³ hē ¹ la ² .	
Hāu ² non ³ sxā ³	yxau ² xai ³ jah ¹ lxi ³ hē ¹ la ² .	
Nxe ³ sxā ³	Txa ² wā ¹ sū ³ na ²	sa ² kxai ³ lu ²

a³lx²waun¹nyhu¹ki³ju³ta² ū³hū¹nē³jah¹lo²su²
 te²kxai³lu² sa²hāu²no³tē³ju³ta² ū³hū¹nē³jah¹lo²su²
 te²kxai³lu² ā³si³tē³kxi¹nx²ti³tu¹wa²
 12 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²i²ah³lxi¹nha²kxai³
 ī³yxo²sai¹la²kxi²nyha¹ju³ah³lxi³hē¹la².

13 Ti¹ai²li² yxo²i²t¹ka³txa² a²yxo²ha³kxa¹
 a²ha³ta³nxa² i³sa²si¹hā³ūh¹nx2tain¹na³la².
 14 Nx³na¹jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 Txa²wā¹hx¹kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
 kāin² thāi³ti³la² a³lx¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni²
 Txa²wā¹sū³na² a³lx¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni²
 Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² a²nū²kxi²xsā³
 yxau³nūh¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni² sa³nha²wa².
 Txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² nxe³ye¹nx2ta¹wa².
 Ta³lu²na¹wa².

Txa²wã¹sũ³na² Wãn³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern
(BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a